

NOKUTs tilsynsrapporter

Norsk lærerakademi Bachelor- og masterstudier Akkreditering som høyskole

Desember 2006

Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier

Søknad om akkreditering som høyskole

12. september 2006

NOKUTs rapporter
ISSN [1501-9640]

Forord

Komiteen for vurdering av søknaden om akkreditering som høyskole fra Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier, legger med dette frem sin rapport.

Sted/dato Oslo 12. september 2006

Merethe Maberg

Student Merethe Grace-Elsie Maberg
STL/Høgskolen i Oslo

Hanne Foss Hansen

Professor Hanne Foss Hansen
Institut for Statskundskab
Københavns Universitet

Karen Junker

Utdanningsdirektør Karen Junker
Fylkesmannen i Aust-Agder

Svein Møthe

Direktør Svein Møthe
Høgskolen i Buskerud

Sverre Dag Mogstad

Professor Sverre Dag Mogstad (Komiteens leder)
Det teologiske menighetsfakultet

A) BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN	2
Bakgrunn	2
Kort beskrivelse av institusjonen	2
Grunnlaget for vurderingen	2
Komiteens arbeid.....	3
Organisering av rapporten	3
B) SAMMENDRAG OG TILRÅDING	4
C) SAKKYNDIGES VURDERING	5
1. Søkers primærvirksomhet	6
1.1 Beskrivelse	6
1.2 Komiteens vurderinger	8
1.3 Konklusjon og anbefalinger	9
2. Studietilbud	11
2.1 Beskrivelse	12
2.2. Komiteens vurderinger	14
2.3 Konklusjon og anbefalinger	16
3. FoU.....	17
3.1 Beskrivelse	17
3.2 Komiteens vurderinger	18
3.3 Konklusjon og anbefalinger	18
4. Personale og kompetanse	20
4.1 Beskrivelse	20
4.2. Komiteens vurderinger	20
4.3. Konklusjon og anbefalinger	21
5. Fagbibliotek.....	22
5.2 Komiteens vurderinger	22
5.3 Konklusjon og anbefalinger	22
6. Representasjon i styre og utvalg.....	23
6.1 Beskrivelse	23
6.2. Komiteens vurderinger	24
6.3. Konklusjon og anbefalinger	25
7. Infrastruktur og organisering.....	26
7.1 Beskrivelse	26
7.2. Komiteens vurderinger	28
7.3. Konklusjon og anbefalinger	31
D) KONKLUSJON OG ANBEFALINGER FOR VIDERE UTVIKLING	33
E) VEDLEGG 1	34
Sakkyndig komité.....	34
Komiteens mandat.....	34
VEDLEGG 2	35
Program for institusjonsbesøket	35
VEDLEGG 3	36
Organisasjonskart	36

A) BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN

Bakgrunn

Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier søkte NOKUT 9. oktober 2003 om å akkreditering som høyskole. En forutsetning for at søknaden om akkreditering som høyskole kan behandles, er at kvalitetssikringssystemet ved Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier er godkjent. Kvalitetssikringssystemet ved Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier ble godkjent av styret i NOKUT 8. september 2005.

Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier ble i brev av 27. september 2004 bedt om en revidert og fullstendig søknad. Dette forelå 17. november 2005, og danner grunnlag for den sakkyndige komiteens vurdering av Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier søknad om akkreditering som høyskole.

Akkreditering som høyskole innebærer at institusjonen får fullmakt til å opprette nye studier på lavere grads nivå

Kort beskrivelse av institusjonen

Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier, er en privat kristen skole beliggende i Sandviken i Bergen. Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier har ca 850 studenter og per juni 2006 ca 35 vitenskapelige ansatte (inkludert stipendiater), og gir utdanninger innen hovedområdene kristendomskunnskap (bachelor- og mastergrad), pedagogikk (bachelor- og mastergrad) og interkulturell forståelse (bachelorgrad). Institusjonen har videre innføringsstudium i ex.phil og ex.fac, emnestudium i gresk og hebraisk, Master of Philosophy in Education/Religious Education og IKT for lærere. Norsk Lærerakademi startet sin undervisningsvirksomhet i kristendomskunnskap i 1968 og pedagogikk i 1976.

Norsk lærerakademi bachelor- og masterstudier eies av seks organisasjoner i fellesskap: Det Norske Misjonsselskap, Indremisjonsforbundet, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, Normisjon, Norsk Luthersk Misjonssamband og Norsk Søndagsskoleforbund. Organisasjonskart er vedlagt.

Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier hører under hoved paraplyorganisasjonen Norsk Lærerakademi. I Norsk Lærerakademi inngår det to høyere utdanningsinstitusjoner: Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier (NLA BM) og Norsk Lærerakademi Lærerhøgskolen (NLA LH).

NLA BM har felles akademiråd og akademistyre med NLA LH, men har eget styre og høgskoleråd, og er alene om søknaden om å bli akkreditert som høyskole.

I rapporten vil hoved paraplyorganisasjonen Norsk Lærerakademi betegnes som NLA. Søker institusjonen Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier betegnes som NLA BM. Norsk Lærerakademi Lærerhøgskolen betegnes som NLA LH.

Grunnlaget for vurderingen

På bakgrunn av at NOKUTs styre vedtok en revidert forskrift 25. januar 2006, ble Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier forespurt om de ønsker å bli vurdert etter den

reviderte forskriften. Institusjonen har i brev av 21. mars 2006 svart at søknaden skal vurderes ut fra forskrift av 5. mai 2003 som var gjeldende forskrift på søknadstidspunktet.

Det formelle vurderingsgrunnlaget til komiteen er:

- Forskrift om kriterier for akkreditering institusjoner og standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høgre utdanning vedtatt av NOKUT 5. mai 2003.

Komiteens arbeid

Norsk lærerakademi bachelor- og masterstudier ble besøkt 7. og 8. juni 2006.

Komiteen hadde først et møte med den administrative ledelsen på institusjonsbesøket første dag. Deretter møtte komiteen en gruppe med studenter med bred representasjon fra de ulike studieprogrammene, samt en egen gruppe med studenttillitsvalgte. Komiteen møtte tre eksterne styremedlemmer, og avsluttet første dag med en besiktigelse av institusjonen.

Andre dag hadde komiteen to separate grupper med faglig tilsatte. I den første gruppen møtte også internasjonal koordinator. Komiteen møtte den faglige ledelsen, en gruppe samfunnsrepresentanter som representerte institusjonens avtakere og sentrale samarbeidspartnere. Programmet for institusjonsbesøket finnes under del E Vedlegg.

Komiteen har hatt møter i forkant av og i forbindelse med institusjonsbesøket.

Organisering av rapporten

Rapportens del A gir en kort oversikt over bakgrunn og grunnlag for vurderingen. Rapportens del B gir et kort sammendrag av den sakkyndig komiteens vurderinger og anbefalinger.

De sakkyndiges vurderinger er samlet i rapportens del C. Vurderinger følger punkt for punkt NOKUTs kriterier for akkreditering som høyskole.

De enkelte avsnitt i del C er gitt en tredelt disposisjon med beskrivelse, komiteens vurderinger og konklusjon med anbefalinger for videre utvikling. Beskrivelsene er i hovedsak hentet fra Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier sin søknad, samt fra tilleggsdokumentasjon som ble ettersendt fra institusjonen og informasjon fra institusjonsbesøket.

For å tydeliggjøre sammenhengen mellom beskrivelse, komiteens vurderinger og konklusjon, og dermed gjøre lesningen av rapporten enklere, har beskrivelsene fått en relativ bred plass, selv om dette materialet også fins i andre dokumenter.

Konklusjonen og komiteens anbefalinger for institusjonens videre utvikling finnes i rapportens del D. I rapportens del E er alle vedlegg samlet.

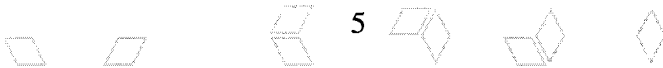
B) SAMMENDRAG OG TILRÅDING

Komiteen har gjennomgått og vurdert søknaden fra Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier med supplerende informasjon, gjennomført institusjonsbesøk og deretter utarbeidet denne rapporten. Materialet og informasjon fra institusjonsbesøket er vurdert etter kriteriene i kapittel 2, § 7.3 i forskriften om kriterier for akkreditering av institusjoner og standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høyere utdanning, slik de er vedtatt av NOKUT 5. mai 2003.

Komiteens samlede oppfatning er at Norsk Lærerakademi Bachelor- og mastersstudier fremstår som en interessant og spennende institusjon. Den er en unik og viktig utdannings- og forskningsinstitusjon med sin sammensetning av studier i kristendomskunnskap og pedagogikk kombinert med bachelorgradsstudier i interkulturell forståelse. Institusjonen har høy faglig kompetanse på sine områder. Komiteen anbefaler institusjonen å ha fokus på å forbedre deler av infrastrukturen og organiseringen av undervisning og FoU-virksomheten. Det ble funnet svakheter i forankring av undervisning og forskning og det organisatoriske bindeledd mellom institusjonens sentrale ledelse og det faglige arbeidet.

Komiteens vurdering er at Norsk Lærerakademi Bachelor- og mastersstudier (NLA BM) tilfredsstillende i tilstrekkelig grad de faglige kravene i NOKUTs kriterier. Komiteen mener imidlertid at NLA BMs styre ikke oppfyller lovens krav om å være institusjonens øverste organ. Av denne grunn konkluderer komiteen enstemmig med at NLA BM ikke oppfyller kravene til akkreditering. Komiteen vil anmode NOKUT om å avklare nærmere spørsmålet om NLA BMs styre tilfredsstillende kravene i universitets- og høyskoleloven.

C) SAKKYNDIGES VURDERING

1. Søkers primærvirksomhet

Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og formidling.

1.1 Beskrivelse

Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier er en institusjon på universitets- og høyskolenivå med den oppgave å drive forskning og undervisning med grunnlag i NLA's basis. (jf Grunnregler for NLA § 2) Basis er den kristne tro slik den er uttrykt i Den Hellige Skrift og Den norske kirkes evangelisk-lutherske bekjennelse (§ 1). Institusjonen har som formål å fremme kristen oppdragelse og undervisning i hjem, kirke og skole (§ 1).

Dette formålet innebærer at NLA skal:

- gjennom forskning, utviklingsarbeid og undervisning bidra til teologisk og pedagogisk gjennomtenking av oppdragelse og undervisning på de forskjellige trinn i skoleverket og innen de forskjellige skolefagene
- bidra til teologisk og pedagogisk gjennomtenking av oppdragelse og undervisning med sikte på en tjeneste blant andre folk og i andre kultursamfunn
- gi studenter hjelp til livs- og kulturtolkning, fremme gode yrkesetiske holdninger og bidra til deres dannelse som oppdragere og kulturformidlere
- utruste til tjeneste i hjem og kirke, offentlige og frie barnehager og skoler, og i samfunnet
- bidra til teologisk og pedagogisk gjennomtenking av oppdragelse og undervisning med sikte på tjeneste blant andre folk og i andre kultursamfunn
- gi tilbud til etter- og videreutdanning innen NLA's fagområder.

Studier

NLA BM tilbyr studier på lavere og høyere grads nivå:

- Bachelor- og mastergradsstudium i kristendomskunnskap
- Bachelor- og mastergradsstudium i pedagogikk
- Bachelorgradsstudium i interkulturell forståelse
- Master of Philosophy in Education/ Master of Philosophy in Religious Education
- Examen philosophicum og Examen facultatum
- Emnestudium i gresk og hebraisk
- IKT for lærere

Studium	Opptatte studenter			Nye studenter*			Registrerte studenter		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Examen philosophicum	259	367	368				112	87	90
Historisk-filosofiske fag	257	241	306				224	196	261
Samfunnsvitenskap	96	92	124				76	82	114
Pedagogiske fag	361	486	526				305	385	449
Totalt, NLA-B/M	973	1 186	1 324	470	603	706	717	750	914

I NLA-BMs budsjettdokument, tabell 1.3 og 1.4, finnes mer detaljerte data på dette.

*Antall nye studenter i 2002: 353.

Forskning

Forskningen ved NLA BM skal ha samfunnsmessig betydning, og har strategiske fokuseringspunkter inndelt på grunnlagsforskning, tema og institusjonsarena. En beskrivelse av fokuseringspunktene er gitt under del 3 om FoU. Institusjonen mener at disse favner ulike forskningsprosjekter, og viser seg i oversikten over enkeltprosjektene i forskningsprogrammet (jf Vedlegg 6 i søknaden fra NLA BM). Innenfor NLA BMs fokuseringspunkter, er det fremfor alt forskningens betydning for kirke og skole som står i sentrum.

NLA BM ser det som viktig å utvikle samarbeidsprosjekter i sin forskning, og at disse utvikles innen institusjonen, og mellom forskere ved NLA BM og andre institusjoner. Den strategiske viktige grunnlagsforskningen med vekt på flerfaglig prosjekter forankret i teologi /kristendomskunnskap og pedagogikk forutsetter samarbeid mellom forskere fra begge fagfeltene.

Faglig ansatte i mer en halv stilling gis ca 42 % av års ressurs til forskning.

Formidling

NLA BM har en sterk vektlegging på verdi- og kulturformidling. På grunnlag av institusjonens formål og faglige basis i teologi og pedagogikk, er det et særlig fokus på oppdragelse og undervisning og institusjonelle arenaer i samfunnet som skole, kirke og familie. De faglige ansatte er bidragsyttere til aviser og lokale meldingsblader innen sine fagområder.

To av de faglige ansatte er gitt fire måneders forfatterstipend for å skrive lærebøker det kommende år. De ansatte hadde i 2005 et stort antall foredrag om emner innen sektorene skole, hjem og kirke på kurser, seminarer og møter. En rekke arrangementer har vært i regi av eierorganisasjonene eller samarbeidsorganer innen kirke og skole. Bredden av oppdragsgivere er stor.

Institusjonen har skoleledelse som satsingsområde, og den har avtaler med bl.a. Fjell kommune, Norsk Luthersk Misjonssamband, Hardanger og Voss kompetanseregion om skolelederopplæring. Vestnorsk kompetansesenter for trusopplæring er etablert i samarbeid med Bjørgvin bispedømmeråd.

1.2 Komiteens vurderinger

NLA BMs oppgave er å drive forskning og undervisning med basis i den kristne tro slik den er uttrykt i Den Hellige Skrift og Den norske kirkes evangelisk-lutherske bekjennelse. På dette grunnlag ønsker institusjonen å fremme kristen oppdragelse og undervisning i hjem, kirke og skole. Det er komiteens oppfatning at NLA BM fremstår som en interessant og spennende høyskole. Institusjonens høye lærerkompetanse og den faglige sammensetningen med kristendomskunnskap og pedagogikk på masternivå kombinert med interkulturelle studier på bachelornivå, er unik i norsk sammenheng. Når disse fagområdene i tillegg er verdiforankret i et kristent helhetssyn, fremstår institusjonen som en viktig institusjon innenfor sektoren.

NLA BMs plass i sektoren

Komiteen er av den oppfatning at de prinsipielle spørsmålene om private utdanningsinstitusjoner med eksplisitt kristent verdigrunnlag sin plass og godkjenning i den norske utdannings- og forskningssektoren, er avklart i og med ny felles lov og akkrediteringene av Det teologiske Menighetsfakultet som vitenskapelig høyskole og Diakonhjemmets Høgskole som høyskole. Komiteen har derfor lagt vekt på å få frem hvordan basis og formål konkretiseres i institusjonens hverdag gjennom utdanning, forskning og formidling.

Under institusjonsbesøket registrerte komiteen at det bare var pedagogikkavdelingen som greide å formulere en fagkritisk visjon. Det gjorde den på en overbevisende måte, og som viste at NLA BM er og vil være en viktig institusjon innenfor det pedagogiske fagmiljøet i Norge. Komiteen savner en tilsvarende tenkning innenfor avdelingen for kristendomskunnskap. Komiteen savner også en bedre gjennomtenkning og utnyttelse av de institusjonelle samarbeidsmulighetene som foreligger mellom avdelingene for pedagogikk og kristendomskunnskap. NLA BM bør gjennomtenke og utforme mer eksplisitt og konkret sin rolle i utdannings- og forskningssektoren.

NLA BM fremstår på mange måter som en isolert høyskole både nasjonalt og internasjonalt. Komiteen tenker da på relasjoner i forhold til andre utdannings- og forskningsmiljøer. De internasjonale kontaktene er i hovedsak knyttet til rekruttering av studenter til to engelskspråklige masterprogram og til årsstudiet i interkulturell forståelse. Selv om enkeltlærere har internasjonale forskningskontakter, virker det som om institusjonen ikke viser tilstrekkelig interesse for denne virksomheten. Institusjonen bør også mer aktivt tilrettelegge mulighetene for studentutveksling med sentrale utenlandske institusjoner.

NLA BM virker også noe isolert nasjonalt sett. Dette er svært uheldig for institusjonen både i forhold til forskning og utdanning. Komiteen har tidligere pekt på at NLA BM på flere måter er unik i sin faglige sammensetning og forankring, og at den derfor burde kunne tilføre det nasjonale utdannings- og forskningsmiljøet et viktig korrektiv og supplement. Men det innebærer at institusjonen i større grad bør åpne seg for samarbeid med institusjoner som ikke deler NLAs basis og formål.

Utdanning

Utdanning fremstår som NLA BMs primærvirksomhet både i dokumentene og i tilbakemeldingene fra styret, lærerne og studentene. Masterstudiene fikk mest synlig oppmerksomhet, men det var heller ikke noe som tydet på en nedprioritering av lavere grad eller årsstudiene. Komiteen fikk det inntrykk at NLA BM er en utdanningsinstitusjon med fokus på utdanning og studentene. Det siste ble også bekreftet i og med den positive tilbakemeldingen fra studentene. Studentene uttrykte eksplisitt at de trivdes meget godt på institusjonen, og at det var et nært forhold mellom lærer og student. Komiteen har ikke sett noe som motsier disse utsagnene og vil gi institusjonen honnør for et godt arbeid på dette feltet. Komiteen vil også peke på de store utviklingsmulighetene NLA BM har hvis institusjonen velger å utvikle et tettere samarbeid mellom NLA BM og NLA LH og videreutvikler det faglig forholdet mellom kristendomskunnskap, pedagogikk og interkulturell forståelse.

Forskning

Formelt sett har de ansatte ved NLA BM gode forskningsmuligheter. Men komiteen vil likevel peke på at forskningen samlet sett synes å ha en for svak rolle ved institusjonen. Komiteen vil blant annet peke den lave forskningsproduksjonen. Ved institusjonsbesøket uttrykte flere av lærerne at de daglige undervisnings- og veiledningsoppgavene tok mesteparten av tiden. Komiteen er av den oppfatning at NLA BMs ledelse bør rette større oppmerksomhet mot forskningsoppgavene. Dette kan gjøres for eksempel ved at forskningsleders mandat blir sterkere formulert, og at forskningsutvalget blir forankret klarere i organisasjonsstrukturen. Forskningsutvalgets oppgaver bør også relateres klarere til budsjettet. Komiteen er også av den oppfatning at eksterne etter- og videreutdanningsoppdrag og diverse kurser i all for stor grad går på bekostning av forskningstiden.

Formidling

NLA BM driver en omfattende formidlingsvirksomhet som institusjonen får meget gode tilbakemeldinger på. I publiseringsoversiktene har komiteen funnet høy grad av deltakelse i den offentlige debatt med avisartikler. Lærerne har et høyt antall populærvitenskapelige foredrag og offentlige kurser. I møtet med sentrale samarbeidspartnere fikk komiteen et entydig bilde av at NLA BM drev en omfattende og meget god og viktig formidlingsvirksomhet både innenfor skole, kirke og samfunnet for øvrig. Slike eksterne oppdrag synes i hovedsak å bli dekket av de fast ansatte, men det kan virke som om denne virksomheten går på bekostning av tiden som er avsatt til forskning. Etter komiteens mening er en omfattende formidlingsvirksomhet godt dokumentert både i årsmelding og i våre tilbakemeldinger gjennom intervjuene ved institusjonsbesøket. Komiteen mener at NLA BM bør få orden på balansen mellom forskning og formidling slik at institusjonen kan fortsette sin gode formidlingsvirksomhet uten at denne går på bekostning av institusjonens samlede forskningsinnsats.

1.3 Konklusjon og anbefalinger

Det er komiteens konklusjon at NLA BM sin primærvirksomhet er høyere utdanning, forskning og formidling.

Komiteen anbefaler at institusjonen videreutvikler og klarere gjennomtenker NLA BMs plass og rolle i sektoren samtidig som den åpner seg mer for nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Komiteen vil også peke på de muligheter NLA BM har for et mer organisert samarbeid mellom de to høyskolene som faller inn under NLA.

Når det gjelder forskningsdelen ved institusjonen, har komiteen pekt på flere forhold som det bør rettes på. Komiteen tenker da både på organisasjonsmessige forhold, men også på hvilken faktisk tid og hvilke ressurser som er avsatt til forskning. Se også komiteens vurderinger og anbefalinger i del 3 FoU og del 7 Infrastruktur og organisering.

2. Studietilbud

Institusjonen skal ha rett til å tildele lavere grad for minst ett studietilbud, og ha uteksaminert lavere grads kandidater i minst to år.

På fagområder der institusjonen gir lavere grads utdanningstilbud må institusjonen dokumentere at den har faglig kompetanse og FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av bachelorgradsstudier § 3.2 a-d.

a) Betingelsene i § 3.1 må være oppfylt.

§ 3.1 b) Undervisningspersonalets og sensorenes kvalifikasjoner må tilfredsstillende gjeldende krav for undervisning og sensurering på universitets- og høyskolenivå.

- *Undervisningspersonalet må normalt ha faglige og pedagogiske kvalifikasjoner på samme nivå som kreves for undervisning ved akkrediterte institusjoner.*
- *Størrelsen på fagmiljøet må være tilpasset den undervisning, veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre den faglige kvaliteten i studietilbudet.*
- *Sensorenes kvalifikasjoner må være på samme nivå som for sensorer ved akkrediterte institusjoner.*
- *På nye fagområder der vitenskapelig fagkompetanse er svakt utviklet, må det fremlegges en kompetanseutviklingsplan*

b) ...

c) ...

d) *Institusjonen må ha et stabilt fagmiljø knyttet til bachelorgradsstudiet.*

- *I hovedsak bør undervisningen være dekket av fast tilsatte.*
- *Faglige og pedagogiske kvalifikasjoner vurderes etter de kriterier som til enhver tid er gjeldende for tilsetting og opprykk i vitenskapelige/kunstneriske stillinger.*
- *Størrelsen på fagmiljøet må være tilpasset den undervisning, veiledning og det FoU-arbeid som må utføres for å videreutvikle faget og sikre den faglige kvaliteten i studietilbudet.*
- *Minst 20 % av fagmiljøet bør normalt ha førstestillingskompetanse. På fagområder der vitenskapelig fagkompetanse generelt er svakt utviklet, må det fremlegges en forpliktende kompetanseutviklingsplan.*
- *Fagmiljøet må drive aktivt FoU-arbeid og delta i relevante faglige nettverk.*
- *Studentene skal gis innføring i FoU-virksomhet.*

2.1 Beskrivelse

Institusjonen har rett til å tilby lavere gradsstudier i kristendomskunnskap, pedagogikk og interkulturell forståelse, samt høyere gradsstudier i kristendomskunnskap og pedagogikk.

Mastersgradsstudier i kristendomskunnskap og i pedagogikk tilbys også på engelsk. Institusjonen har hatt eksamensrett i *Master of Philosophy in Education* og *Master of Philosophy in Religious Education* siden 1998.

Norsk Lærerakademi startet undervisning i kristendomskunnskap grunnfag og mellomfag høsten 1968. I 1982 ble det gitt godkjenning for hovedfagseksamen både i kristendomskunnskap og pedagogikk. I 1989 fikk institusjonen rett til å tildele lavere grad (cand.mag.) og høyere grad (cand.philol. og cand.polit.).

Bachelorgrad i kristendomskunnskap

Bachelorgradsstudiet er bygget opp av grunnmoduler som består vesentlig av obligatoriske emner: ex. phil, ex. fac., kristendomskunnskap modul 1 og 2, grunnmoduler i fagdidaktikk og menighetspedagogikk og påbygningsmoduler med mulighet for fordypning og spesialisering, og slik at bachelorgradsstudiet gir grunnlag for opptak til mastergradsstudier

Studiet har et overordnet mål som favner både faglig kompetanse, yrkesmessig kvalifisering og personlig danning. Dets primære mål er å utdanne lærere for grunn- og videregående skole i det offentlige og private skoleverket. Studiet kvalifiserer også for undervisningsoppgaver i kirken, og for andre yrker og oppgaver i kirke og samfunn nasjonalt og internasjonalt. Kristendomsstudiet kan kvalifisere for forkynnerstillinger i kirke og misjon. Det kan også inngå i kompetansegrunnlaget for bistandsarbeid.

Det er 5,7 faglig tilsatte som høsten 2005 underviste i bachelorgradsstudiet i kristendomskunnskap. Andel med førstestillingskompetanse er 61 %.

Bachelorgrad i pedagogikk

Bachelorgradsstudiet består det første året av obligatoriske enheter (pedagogiske grunnlagsproblem, oppdragelse og undervisningslære, pedagogisk psykologi, pedagogisk sosiologi og historie, ex.phil. og ex.fac.). Det andre og tredje studieåret er satt sammen av fordypningsmoduler.

Det er 7,6 faglig tilsatte som høsten 2005 underviste i bachelorgradsstudiet i pedagogikk. Andel med førstestillingskompetanse er 32 %.

Bachelorgrad i interkulturell forståelse

Studiet består av 60 studiepoeng grunnstudium med obligatoriske moduler i kultur, religion og kommunikasjon (20 sp), forskning og nord-sør samarbeid i den tredje verden (10 sp), studieopphold i Afrika/Asia/Latin-Amerika med fire regionale valg med fordypningsoppgave (20 sp). I grunnstudium inngår en teoridel med 10 studiepoeng valgbar modul. Mellomnivået består av fordypning og spesialisering.

I studiehandboken står det at studiet gir en grunnleggende samfunnsvitenskapelig kompetanse med innsikt som er til nytte for studenter som sikter seg inn på ulike yrkeskarrierer som lærer,

journalist, helsearbeider, misjonær, bistandsarbeider – og på ulike karrierer knyttet til internasjonale spørsmål og utvikling i offentlig forvaltning og private sammenhenger. Studiet sikter bl.a. på å gi studentene kunnskap og innsikt som grunnlag for drøfting av grunnlagsproblemer i kulturteori med særlig fokus på religion, etikk og sosiale problemer, hjelp til å beskrive og analysere ulike kulturer med fokus på kulturer i den tredje verden, teoretisk innsikt i kommunikasjon og kultursensitivitet, kunnskap og innsikt i sammenhengen mellom kultur og misjon/kultur, skole og utdanning/helse, diakoni og kultur.

Det er 3,7 faglig tilsatte knyttet til bachelorgrad i interkulturell forståelse. Andel førstestillingskompetanse er 49 %.

Kandidater og studentgjennomstrømning

Studium	Kandidater*			Fullførte studieprogram*		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Examen philosophicum				110	345	349
Historisk-filosofiske fag	6	10	10	215	213	188
Samfunnsvitenskap	-	2	-	83	65	80
Pedagogiske fag	18	27	26	273	354	303
Totalt, NLA-B/M	24	39	36	681	977	920

(jf. tabell 1.8 i budsjettokumentet, Rapportering 2005 til Kunnskapsdepartementet)

* Kandidattall viser utskrevne vitnemål for hovedfag, bachelor- og mastergrad. Fullførte studieprogram viser antall studenter som har fullført et studieprogram. En student kan være registrert på og fullføre flere studieprogram i samme semester (for eksempel ex.phil. + pedagogikk grunnmoduler) På ex.phil. blir studentene registrert ferdig/fullført med ned til 10 avlagte studiepoeng.

Oversikt over faglig ansatte

Vedlagte tabell viser oversikt over de faglig ansatte. Tilsatte, årsverk (2005), kilder: DBH og institusjonen.

Studieprogram	Tilsatte totalt	Faglig tilsatte	Andel med førstekompetanse	Rekrutteringsstillinger	Professor II
Bachelor kristendomskunnskap		5,7	61 %		
Master kristendomskunnskap		2,5	100 %	1,8	
Bachelor pedagogikk		7,6	32 %		
Master pedagogikk		6,5	62 %	2	
Bachelor interkulturell forståelse		3,7	49 %		
Totalt, NLA-BM	51,35	27,85	54 %	2,8	0

I fagene med både bachelor- og mastergradsstudier er de faglig ansatte plassert slik at de som har relativt stor del av sin undervisning og veiledning på begge nivåer, er regnet med 50

prosent på hvert nivå. Stipendiater med undervisningsoppgaver er regnet som 0,5 faglig ansatt, fordi de har omtrent halvparten av den undervisning og veiledning andre vitenskapelig ansatte har (25 % pliktarbeid). Pensjonister som har undervisning og veiledning er ikke tatt med. De senioravtalene som institusjonen har, ville bidratt til å øke andelen med førstestillingskompetanse.

Faglige og pedagogiske kvalifikasjoner

De faglige stillingene består først og fremst av fast ansatte ved NLA BM. Institusjonen har dokumentert oversikt over de faglig ansatte for både høsten 2005 og for våren 2006.

Institusjonen har i strategiske plan for 2006-2008 tatt for seg prioriteringer i forhold til oppbygging og vedlikehold av kompetanse. I dokumentet fra NLA BM av 15.05.2006 er det lagt ved en beskrivelse av tiltak på kompetanseutvikling ved institusjonen.

Det foreligger et tilsetningsreglement. Det er et krav i tilsetting at de faglig ansatte skal ha faglige og pedagogiske kvalifikasjoner. Ved faglige tilsetninger nedsettes både tilsetningsutvalg og faglige komiteer med eksterne medlemmer. Institusjonen bruker betegnelsen akademilektorer. Denne er identisk med høgskolelektor/universitetslektor.

Sensorer

Eksamen avvikles i samsvar med annen høyere utdanning. Det er utstrakt bruk av eksterne sensorer. NLA BM har vedlagt liste over sensorer som de bruker.

Fagmiljøet og FoU

I årsverket for en ansatt i faglig stilling er vel 42 % av tiden satt av til forskning og faglig oppdatering. I tillegg kan fast ansatte etter seks år søke om å få bruke ett år til forskning uten andre forpliktelser det året. Slike permisjoner innvilges vanligvis. Det betyr at de ansatte på papiret har avsatt 50 % av arbeidstiden til forskning og forskningspreget arbeid i løpet av en syvårsperiode. I tillegg kan de faglig ansatte søke om ekstraordinær permisjoner. Forskningsvirksomheten er for øvrig beskrevet i søknadens vedlegg 6 og 7. Faglige nettverk er dokumentert på side 9 i søknaden.

2.2. Komiteens vurderinger

NLA BM oppfyller forskriftens krav om å ha rett til å tildele lavere grad for minst ett studietilbud, og har uteksaminert lavere grads kandidater i minst to år. På de fagområder der institusjonen gir lavere grads utdanningstilbud, har NLA BM dokumentert at institusjonen har faglig kompetanse. Komiteen har merket seg at NLA BM har meget god faglig standard på sine ansatte, og at de ligger langt over kravet om minimum 20% førstestillingskompetanse. Komiteen har også sett at fagmiljøet er meget stabilt.

Forskriften krever også at institusjonen skal ha FoU-virksomhet i henhold til standarder og kriterier for akkreditering av bachelorgradsstudier § 3.2 a-d. Komiteen har inntrykk av at deler av fagmiljøet deltar i relevante nettverk. I samtaler med studentene ble det gitt uttrykk

for at de følte seg inkludert i FoU-virksomheten ved NLA. De mente at de fikk innsyn i de FoU-prosjektene faglærerne drev med.

Komiteen spurte faglærerne hva de la i uttrykket studentaktiv forskning og forskingsbasert undervisning. Inntrykkene fra denne samtalen var mange og sprikende. Med et par unntak møtte komiteen liten refleksjon om hva forskningsbasert undervisning innebar. Komiteen vil derfor anbefale at både ledelsen og de faglig ansatte vurderer hvordan forholdene kan legges bedre til rette på institusjonelt og individuelt nivå, for at faglig ansatte kan drive reell forskningsbasert undervisning.

Med tanke på at den reelle FoU-prosentsen er langt lavere enn det institusjonen selv oppgir at den skal være, ønsker komiteen å påpeke at enkelte fagmiljøet til tider deltar på for mye på eksterne oppdrag i nærmiljøet og for eierorganisasjonene. I samtaler med eierorganisasjoner og eksterne aktører fikk vi bekreftet at NLA BM var en populær institusjon å rekruttere til arrangementer og foredrag. Komiteen ser det som positivt at nærmiljøet ønsker NLA BMs kompetanse, men mener at institusjonens ledelse bør vurdere omfanget av denne aktiviteten sett i forhold til de tilgjengelige ressursene.

Komiteen vil spesielt rette fokus mot institusjonens sensorbruk. NLA BM har en bred og omfattende liste med relevante sensorer. Når komiteen undersøkte den faktiske bruken av sensorer, så vi at bare en mindre del av listen var i bruk. Dette var sensorer fra institusjoner som NLA BM faglig og ideologisk står nær. Komiteen mener at NLA BM snarest bør utvide bruken av sensorer. Dette gjelder innenfor fagområdene kristendomskunnskap og interkulturell forståelse.

Komiteen har observert at det er et godt fagmiljø ved institusjonen. Komiteen fant derimot overraskende lite samarbeid mellom de ulike faggruppene. Denne mangelen kan føre til en mindre heldig organiseringsform for studiet og av studentene. Komiteen mener at institusjonen bør bedre legge til rette for tverrfaglig samarbeid og kunnskapsutveksling. Komiteen fant få organiserte muligheter for møteplasser hvor fagmiljøene kunne snakke sammen og delta i en felles fagutvikling for hele institusjonen.

Komiteen vil også peke på en forholdsvis høy bruk av timelærere. En studiesituasjon som er preget av mye bruk av timelærere kan være vanskelig for studentene, da dette kan føre til lite kontinuitet i undervisningen. Som timelærer er man underlagt færre retningslinjer, rammer og regler for sitt arbeid. Dette kan føre til at studentene ikke får nok innsikt i FoU og metoder. Samtidig er komiteen oppmerksom på at en viss bruk av timelærere kan tilføre en institusjon en nødvendig og fruktbar spisskompetanse. Komiteen har ikke hatt muligheten til å evaluere bruken av timelærere ved NLA BM, men vil bare henlede institusjonens oppmerksomhet på problemstillingene knyttet til en utstrakt bruk av timelærere.

I realiteten er tiden som brukes til forskning mindre enn den som fremgår av de offisielle dokumentene. Grunner til det er gitt i søknaden og dels under institusjonsbesøket. Det er tidkrevende å gi høyere utdanning basert på det fremste innen forskning, faglig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. Det samme gjelder mange faglige oppgaver som varierer over tid, for eksempel studieplanarbeid, veiledning og sensur. Andre grunner er de lovbestemmelser om å bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig utviklingsarbeid og innovasjon og verdiskapning basert fra resultater. Dette er krevende

oppgaver enten de består i å utvikle, lede eller være veileder for forsøksvirksomhet, holde foredrag, skrive fagartikler eller lage utredninger og høringsuttalelser. NLA BM har ord på seg til å være en god plass å studere, og dette skyldes bl.a. at institusjonen bruker mye tid på undervisning og veiledning. Det betyr at det er lavere enn 50 % som brukes til forskning. NLA BM er en liten institusjon med mange studietilbud, og det gjør at bredden av oppgaver for den enkelte vanligvis er relativt stor. Sammen med satsing på studiekvaliteten øker dette presset på de faglig ansatte.

Under institusjonsbesøket fikk komiteen inntrykk av at studentene var godt fornøyd med nærheten til faglærerne, og de var også jevnt over godt fornøyd med faglærernes formidlingsevne. Men komiteen vil likevel peke på at ledelsen bør utvikle et mer samlet program for høyskolepedagogikk for de ansatte, og ikke bare kurs i bruk av tekniske hjelpemidler. Komiteen vil med utgangspunkt i begrepet lærende organisasjoner be NLA BM vurdere hvordan det faglige personalets individuelle og kollektive kompetanseutvikling kan organiseres i tilknytning til deres praktiske arbeid, og hvor kompetanse utvikles, deles og tilpasses NLA BMs mål og oppgaver.

2.3 Konklusjon og anbefalinger

Det er komiteens mening at NLA BM har dokumentert at institusjonen har rett til å tildele lavere grad for minst ett studietilbud, og at institusjonen har uteksaminert lavere grads kandidater i minst to år. Institusjonen oppfylder kriteriene når det gjelder fagmiljøets størrelse, og studentene blir gjort kjent med FoU-virksomhet og deler av miljøet deltar i relevante nettverk.

Komiteen mener at institusjonen bør gjennomtenke hva som ligger i uttrykket forskningsbasert undervisning på de ulike programnivåene. Komiteen vil også rette institusjonens oppmerksomhet mot den omfattende formidlingsvirksomheten som komiteen mener til tider går på bekostning av forskningen.

NLA BM bør også gjennomgå sensorbruken med sikte på en mer bredere bruk av den godkjente sensorlisten. Listen viser god bredde, både faglig og institusjonell. I praksis rekrutteres sensorer fra et veldig trangt miljø når det gjelder kristendomskunnskap, der de i hovedsak hentes fra Det teologiske menighetsfakultet, og interkulturell forståelse der sensorer hentes fra Mediehøgskolen Gimlekollen.

Ved flere anledninger har komiteen observert at til tross for en svært god faglig standard hos de faglig ansatte ved institusjonen, er det en rekke mangler ved den interne organiseringen. I denne sammenheng har komiteen sett det i forbindelse med manglende organiserte muligheter for faglig utviklingsarbeid. Komiteen mener derfor at institusjonen bør få på plass formelle institusjonsorganiserte møteplasser for fagutvikling.

Av andre tema som komiteen har vurdert, vil komiteen peke på at institusjonen bør se nærmere på bruk av timelærere og innføre flere høyskolepedagogiske tiltak for de ansatte.

3. FoU

Institusjonen skal ha forsknings- og utviklingsvirksomhet (FoU) relatert til sine fagområder

3.1 Beskrivelse

NLA BMs forsknings- og utviklingsvirksomhet omfatter grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid. Ut fra sin basis og egenart skal NLA BM bidra til økt forståelse av mennesket i dets religiøse, kulturelle og samfunnsmessige livssituasjon. I NLA BMs forskningsstrategi har de satt opp prioriteringer med spesielt fokus på følgende:

Strategisk grunnlagsforskning – Institusjonen har medansvar for å utvikle fagene kristendomskunnskap, pedagogikk og interkulturell forståelse som forsknings- og undervisningsfag. Institusjonen har et særlig ansvar for å drive flerfaglig forskning innen sitt fagområde.

Strategisk temafelt – I et flerfaglig perspektiv skal NLA BMs forskning særlig fokuseres på temafelt knyttet til oppdrags- og undervisning. På den ene siden er dette et vidt forskningsområde som favner en rekke problemstillinger knyttet til dannelse, yrkesetikk og skolefag. Blant skolefagene står KRL-faget og faget Religion og etikk, samt verdi- og livsrelaterte temaer knyttet til andre fag i en særstilling. Fornyelsen av kirkens dåpsopplæring (katekese) representerer en stor utfordring, også forskningsmessig.

Strategisk viktige institusjonsarena – Barnehage, skole, kirke, hjem er de sentrale institusjonelle oppdrags- og opplæringsarenaene. Disse institusjonenes utvikling og endring med fokus på oppdragets og undervisningens verdimeslige forankring og innhold, vil stå sentralt i forskningen. Perspektivene kan være historiske og samtidsorienterte.

De strategiske fokuseringspunktene vil kunne favne ulike forskningsprosjekter. I og med at NLA BM gir forskningsbasert undervisning og tildeler grader i kristendomskunnskap og pedagogikk, er det imidlertid nødvendig med en bredde som har grunnlag i fagets og disiplinens egne tradisjoner.

Forskningen ved NLA BM skal ha en samfunnsmessig betydning, og med de fokuseringspunktene som er angitt, er det fremfor alt forskningens betydning for kirke og skole som vil stå i sentrum.

Når det gjelder økonomisk forskningsstøtte, er situasjonen ved NLA BM sammenlignbar med den som finnes på universiteter og vitenskapelig høyskoler. Det er satt av kr. 12500 (annuum) som den enkelte kan bruke til kurs og konferanser og andre utgifter i forbindelse med forskning og faglig arbeid. Ved utenlandsopphold og lignende kan det søkes om tilleggsbevilgning. På budsjettet finnes også en sum til forskningsteknisk assistanse. I

årsmeldingen for 2005 vises det til tildeling fra staten at det var bevilget kr. 500 000 til forskning.

I følge data innmeldt til DBH for 2005 har NLA BM 2,4 publikasjonspoeng. Dette er publisering på nivå 1. Dette tilsvarer et antall på tre publikasjoner, derav 1 er periodika og 2 er antologi /artikler.

I institusjonens rapport for 2005 til Kunnskapsdepartementet skriver institusjonen at en intern oversikt viser at de faglig ansatte har produsert 11 vitenskapelige publikasjoner, 6 vitenskapelig arbeider og 71 bidrag innen skriftlig populærvitenskapelig virksomhet og formidling.

Forskningsinnsatsen ved NLA BM reguleres formelt ved at NLA BMs forskningsråd årlig behandler planer og rapporter. Her behandles også søknader om ekstraordinære forskningspermisjoner.

3.2 Komiteens vurderinger

For å bli akkreditert som høyskole er det et krav, at institusjonen skal ha forsknings- og utviklingsarbeid (FoU) relatert til sine fagområder. Det er komiteens vurdering at NLA BM oppfyller dette kravet, idet institusjonen driver forskning innenfor såvel kristendomskunnskap, pedagogikk som interkulturell forståelse.

Det er samtidig komiteens vurdering at forskningsproduktiviteten ved NLA BM er lav sett i forhold til de ressurser som formelt stilles til rådighet for forskning. Det kan synes å skje en forskningsfortrengning, idet tiden til forskning "spises" opp av andre oppgaver. Komiteen anbefaler på denne bakgrunn at det iverksettes tiltak som oppjusterer forskningen og beskytter den enkelte ansattes forskningstid. Tiltak som bør overveies, er blant annet endret tilrettelegging av undervisningen, således at tiden for den enkelte fragmenteres mindre og det frigjøres mer samlet tid til forskning, utvikling av et mer forpliktende forskningsmiljø f.eks. i form av dannelse av forskergrupper med klare mål for kollektiv forskningsproduksjon samt en styrking av forskningslederens mandat og virkemidler i relasjon til å skape økt oppmerksomhet om og opprioritering av forskningen. Den ledelsesmessige forankringen av FoU-virksomheten behandles for øvrig mer utførlig i del 7.

Komiteen har utover dette bemerket at den internasjonale publiseringen er begrenset og at mye av publiseringsaktiviteten har karakter av formidling. Komiteen er enig i at det på en institusjon som NLA BM, er helt sentralt at forskningen har en nasjonal og regional samfunnsmessig relevans og betydning. I forlengelse av en oppjustering av forskningens plass, er det imidlertid komiteens vurdering at der bør iverksettes tiltak for å styrke den internasjonale publiseringen. En utbygging av de internasjonale nettverk og en økning i omfanget av deltagelse i internasjonale konferanser, samt ikke minst et økt fokus på ferdigbearbeiding av manuskripter med sikte på internasjonal publisering, er tiltak som bør overveies.

3.3 Konklusjon og anbefalinger

Det er komiteens konklusjon at NLA BM har forsknings- og utviklingsarbeid relatert til fagområdene kristendomskunnskap, pedagogikk og interkulturell forståelse.

Når det er sagt, vil komiteen understreke at institusjonen snarest bør gjennomføre tiltak med sikte på å styrke forskning og forskningspublisering. Komiteen vil også peke på nødvendigheten av å styrke internasjonaliseringen i forskningen.

Komiteen mener også at institusjonen bør legge forholdene bedre til rette for at institusjonen øker antallet av forskningspublikasjoner. Dette kan for eksempel stimuleres gjennom bruk av insentivmidler.

4. Personale og kompetanse

Institusjonen skal ha egenkompetanse innenfor sentrale fagområder som inngår i studieprogrammene.

4.1 Beskrivelse

Institusjonen tilbyr studier både på bachelor- og mastergradsnivå. De fleste av de tilsatte underviser og gir veiledning både på bachelor- og masternivå. Institusjonen ønsker at studentene på begge nivåer skal møte faglig ansatte med kompetanse i alle disiplinene i fagene, og at lærerne skal undervise i de disiplinene som de er best kvalifisert i. Dette gjør at lærerne ikke uten videre kan plasseres på ett studienivå. Dette gjelder også til en viss grad på tvers av fag i og med at enkelte faglig ansatte underviser på moduler og i studieløp som hører til andre fag.

Oversikt over faglig tilsatte er dokumentert både for høsten 2005 og våren 2006. Denne viser oversikt for kristendomskunnskap, pedagogikk og interkulturell forståelse. NLA BM har laget tabelloversikter over de fast ansatte, åremålstillinger, stipendiater og andre i fagmiljøet som bidrar med undervisning og veiledning (jf dokumenter av 15.05.2006). I tillegg er CV for alle faglig tilsatte lagt ved. For våren 2006 inneholder også beskrivelsen satsing på videreutvikling knyttet til faglig tilsatte.

4.2. Komiteens vurderinger

NLA BM har klart dokumentert at institusjonen har egenkompetanse innenfor de sentrale fagområdene som inngår i studieprogrammene. Andelen av ansatte med professor- eller førstekompetanse er meget høy for en institusjon som søker om akkreditering som høyskole. Komiteen vil peke på at selv om NLA BM har et program for fortsatt utvikling av kompetanse ved institusjonen, står den foran store utfordringer i nær fremtid med sikte på å opprettholde den høye kompetansen. I den sammenheng vil komiteen anbefale institusjonen å vurdere om en ikke bør satse mer på stipendiatstillinger og post. doc.- stillinger. For en relativ liten forskningsinstitusjon som NLA BM er, bør institusjonen også arbeide aktivt for at stipendiater samarbeider med andre FoU-miljøer både nasjonalt og internasjonalt

Ved institusjonsbesøket tok komiteen opp spørsmålet om hvordan kompetanse i høgskolepedagogikk var sikret. Det er komiteens oppfatning at NLA BM mangler et system for å sikre slik kompetanse. En oppfattet at krav om høyskolepedagogisk kompetanse kunne inngå som ett av flere premisser ved nyttilsettinger, men komiteen fant ingen systematisk oppfølging eller tilbud om dette etter ansettelse.

Selv om NLA BM bruker høyt kvalifiserte lærere i sin undervisning og veiledning, har komiteen lagt merke til at det er et relativt høyt antall timelærere/tilkalte forelesere spesielt i kristendomskunnskap. Komiteen er oppmerksom på at det ved flere høyskoler er et økende antall timelærere. I den sammenheng vil komiteen bare henlede oppmerksomheten på at dette kan føre til problemer knyttet til kontinuitet, spørsmålet om forskningsbasert undervisning, lærertilgjengelighet for studenter og utvikling av fagmiljøer. Det har ikke vært mulig for komiteen å påvise slike problem ved NLA BM, men komiteen ønsker å anbefale at institusjonen følger med på følgende av bruken av timelærere.

Uten at komiteen har gått noe nærmere inn på det, fikk den inntrykk av at NLA BM fungerte relativt isolert innenfor universitets- og høgskolesektoren. Dette gjaldt både nasjonalt og internasjonalt. I den sammenheng vil komiteen anbefale at institusjonen vurderer mer bruk av gjesteprofessorer og professor II-stillinger.

For en privat verdiforankret utdanningsinstitusjon har faglærerne en viktig rolle i profileringen av institusjonen. Slik ble det også fremstilt under institusjonsbesøket ved NLA BM. I den sammenheng har NLA BM et tilsetningsreglement, et disiplinærreglement og utfyllende retningslinjer vedrørende ansettelsesforhold ved skilsmisse og gjengifte. Faste vitenskapelige stillinger og vitenskapelige åremålsstillinger blir normalt utlyst. Institusjonen bruker sakkyndige komiteer. Innstillingsnemnden består av rektor, leder for forskningsrådet og to lærere oppnevnt av høgskolerådet. Komiteen vil peke på at innstillingsnemnden bør ha studentmedlem og anbefaler at NLA BM endrer tilsetningsreglementet på dette punktet

Tilsetningsreglementet nevner eksplisitt at styreleder og rektor skal avklare aktuelle kandidater sine standpunkter i forhold til Skriften, Den evangelisk-lutherske bekjennelsen og NLA BM sine grunnregler, før nemnden gir sin innstilling. Den samme avklaring skal også foretas for tilsetninger i lederstillinger og andre stillinger ved institusjonen. Komiteen er av den oppfatning at NLA BM har full rett til å kreve lojalitet i forhold til institusjonens basis slik denne er formulert i grunnreglene så lenge lojalitetskravet ikke bryter med ansattes forskningsfrihet, forskningsbasert undervisning og veiledning og mulighetene for uforbeholden praktisering av allmenne forskningsetiske retningslinjer. Under institusjonsbesøket fikk komiteen bekreftet at NLA BM i prinsippet sluttet seg til denne forståelse. Komiteen er derimot mer usikker på hva institusjonen mener med standpunkt i forhold til Skriften og mulighetene for avskjedssak når et slikt standpunkt endres. NLA BM bør synliggjøre om det her stilles spesielle krav om meninger i enkeltsaker eller om man snakker om et grunnleggende prinsippstandpunkt i forhold til Skriften. Komiteen mener også at NLA BM bør differensiere kravene i tilsetnings- og disiplinærreglementet mer med hensyn til ulike stillingskategorier.

4.3. Konklusjon og anbefalinger

Det er komiteens konklusjon at NLA BM har egenkompetanse innenfor de sentrale fagområdene som inngår i studieprogrammene.

Komiteen anbefaler at institusjonen fortsetter det faglige utviklingsarbeidet blant annet ved å vurdere bruk av post.doc.-stillinger, professor II-stillinger, og ved å opprette flere stipendiatstillinger.

Komiteen mener også at institusjonen bør la studentene få større plass i tilsetningsprosessen. Likeledes vil komiteen understreke at institusjonen bør gjennomgå tilsetningsreglementet og disiplinærreglementet på nytt med sikte på forenkling og tydeliggjøring.

5. Fagbibliotek

Institusjonen skal ha et fagbibliotek.

Biblioteket må ha hensiktsmessige lokaler med arbeidsplasser, kompetent personale og relevante tjenester for de informasjonssøkende

5.1 Beskrivelse

Bibliotekets målsetting er at hovedvirksomheten skal være å drive og bygge ut et studie- og forskningsbibliotek knyttet til NLA BMs fagområder. Institusjonen har siden 1967 prioritert et godt og hensiktsmessig fagbibliotek. Fra 1972 ble det satset på å bygge et kombinert studie- og forskningsbibliotek. Det er 3,5 stillingshjemler, der tre stillinger er for bibliotekarer. I tillegg er det ansatt studentvakter.

Biblioteket har i dag ca. 40 000 bind som i første rekke skal dekke områdene kristendomskunnskap og pedagogikk, men også i økende grad interkulturelle studier. Institusjonen har i dag ca. 220 fagtidskrifter. Biblioteket er med i BIBSYS datasystemet herunder FORSKDOK. Utlån i 2004 var 18.585, mens i 2005 var antallet 17.921. Innlån fra andre bibliotek var i 2004 1001 og i 2005 761.

Biblioteket har 22 leseplasser og åpningstiden er mandag til fredag 08.00-18.00. Hvert semester blir det arrangert brukeropplæring for nye studenter med egne utvidete orienteringer for kvotestudentene, FLUT-studentene og masterstudentene. Videre har biblioteket 3 PC for internettsøk og en egen hjemmeside med linker til ulike databaser (bl.a. ISI, ATEKST; NORART). Biblioteket samarbeider med andre, også bibliotek i utlandet. I 2004 var lån til andre bibliotek ca. 1400 og lån fra andre ca. 1000.

5.2 Komiteens vurderinger

Det er komiteens oppfatning at NLA BM har et velfungerende bibliotek. Ved institusjonsbesøket ga biblioteksleder uttrykk for å være fornøyd med de økonomiske rammene. Studentene ga også uttrykk for tilfredshet med biblioteket og med brukeropplæringen. Selv om enkelte lærere uttrykte at biblioteket ikke var tilstrekkelig utbygd, er det komiteens mening at biblioteket ved NLA BM er et akseptabelt forskningsbibliotek. Samtidig vil komiteen understreke at institusjonen bør passe på at en opprettholder biblioteket som et forskningsbibliotek innenfor fagområdene kristendomskunnskap, pedagogikk og interkulturell forståelse.

Ved omvisningen under institusjonsbesøket fikk komiteen det inntrykk at det var noe liten tilgang på arbeidsplasser i biblioteket. Institusjonen bør vurdere om behovet for en økning av slike plasser er mulig.

5.3 Konklusjon og anbefalinger

Det er komiteens konklusjon at NLA BM har et fagbibliotek som har hensiktsmessige lokaler med arbeidsplasser, kompetent personale og relevante tjenester for de informasjonssøkende.

6. Representasjon i styre og utvalg

Institusjonen skal ha et styre med representasjon fra ansatte og studenter.

6.1 Beskrivelse

Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier har et eget styre med ni medlemmer. Sju av medlemmene er eksterne og valgt av representantskapet for fire år. Det velges i tillegg ett medlem med vararepresentant av og blant de fast ansatte i minst 50 % stilling ved institusjonen, og ett medlem med vararepresentant av og blant studentene.

Fire av medlemmene velges etter forslag fra Det Norske Misjonsselskap, Indremisjonsforbundet, Normisjon og Norsk Luthersk Misjonssamband, og ett medlem vekselvis fra Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag og Norsk Søndagsskoleforbund.

Rektor og administrasjonssjef har sete i styret, men uten stemmerett.

Organisasjonskartet er vedlagt. Den viser forholdene mellom NLA BM, NLA LH og NLA. NLA er en paraplyorganisasjon med to institusjoner: NLA BM og NLA LH. Hver institusjon har sitt eget representantskap, styre og høgskoleråd. Samtidig har paraplyorganisasjonen NLA eget representantskap, akademistyre og akademiråd.

Representantskapet for paraplyorganisasjonen NLA er også representantskap for NLA BM. Representantskapet velger leder, nestleder og sekretær for NLAs representantskap. Disse innehar automatisk de samme verv i representantskapet for NLA BM. Det betyr at det er representantskapet for paraplyorganisasjonen som velger leder, nestleder og sekretær i NLA BMs representantskap. NLAs representantskap vedtar endringer i NLAs grunnregler, vedtar verdidokument som utdyper grunnreglens §§1-3 og drøfter saker av felles interesse for de to høyskolene.

NLA BM og NLA LH har også felles akademistyre. Det forbereder representantskapet for NLA, og er NLAs styrende organ i forhold til departementet (jf studiehandbok 2005-2006, side 11). Det tar avgjørelser i saker som angår institusjonen som helhet og behandler saker som vedkommer fellestiltakene mellom de to institusjonene ved NLA. I akademistyret går leder- og nestledervervet på omgang mellom styrelederne ved NLA BM og NLA LH. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av hvert av styrene er til stede.

Representantskapet for NLA BM velger styret for institusjonen og har til oppgave å drøfte fremtidsplaner og profil for institusjonen.

Styret for NLA BM har det overordnede ansvar for NLA BM og skal arbeide i samsvar med verdigrunnlaget. Styret er øverste organ for NLA BM.

6.2. Komiteens vurderinger

I forskriften heter det at institusjonen skal ha et styre med representasjon fra ansatte og studenter. Komiteen har vurdert om forskriften skal leses slik at komiteen bare skal vurdere styresammensetningen og ikke styrets plass i og funksjon ved institusjonen. Komiteen er av den mening at forskriften forutsetter at styret skal være i overensstemmelse med den nye lovens krav. Komiteen har derfor vurdert både styrets sammensetning, plass og funksjon ved institusjonen.

Siden søknaden om akkreditering er fremmet og underskrevet av rektor ved NLA BM på vegne av styret for NLA BM, forstår komiteen søknaden slik at det er en søknad om akkreditering av NLA BM som høyskole. Det innebærer at komiteen forholder seg i sine overlegninger til følgende organisasjonsstruktur:

- NLA BMs representantskap
- NLA BMs styre
- NLA BMs rektor og organisasjon

Paraplyorganisasjonen NLA har en komplisert styringsstruktur (jf vedlegg til rapporten som viser organisasjonskartet for NLA med NLA BM og NLA LH).

Komiteen har tatt utgangspunkt i søkerens beskrivelse av styringsstrukturen og vurdert om styret ved NLA BM tilfredsstillende lov om universiteter og høyskoler som i § 8.1 (1) sier at private universiteter og høyskoler under denne lov skal ledes av et styre som øverste organ. Komiteen har gjennomgått et utvalg av NLAs akademistyreprotokoller og NLAs representantskapsprotokoller og funnet at det er gjort vedtak som er bindende for NLA BMs styre. Dette gjelder blant annet endringer av grunnregler. Her er tatt med noen eksempler:

Akademistyret 22. september 2005, sak 9: Grunnregler - endring

Notat fra rektor Egil Morland, bearbeidet forslag til nye grunnregler med vedlegg, samt brev fra NLM og NMS ble lagt frem.

Vedtak: Akademistyret fremmer det bearbeidede forslaget til nye grunnregler for representantskapet med følgende tillegg til § 9, tredje avsnitt: Dersom et av de faste medlemmene ikke møter i styret over et lengre tidsrom, foretar Representantskapet suppleringsvalg på neste ordinære møte.

Akademistyret 22. september 2005, sak 10: Tilsetningsreglement

Notat med utkast til tilsetningsreglement ble lagt frem.

Vedtak: Saken drøftet.

NLAs Representantskap 26. oktober 2005, sak 11 Grunnregler – endring

Vedtak: Følgende grunnregler ble enstemmig vedtatt.

Ifølge NLAs grunnregler som også er grunnregler for NLA BM, er NLAs representantskap og NLAs akademistyre overordnet NLA BMs styre i det minste når det gjelder vedtaksrett av grunnregler og innholdsbestemmelse av institusjonens definisjon av basisparagrafen. Etter komiteens mening går dette klart frem av grunnreglenes § 7 hvor det heter:

Representantskapet for NLA skal

- velge representantskapets leder, nestleder og sekretær for to år. Leder, nestleder og sekretær i representantskapet for Norsk Lærerakademi, innehar de samme verv i representantskapet for NLA Bachelor- og masterstudier.
- vedta endringer i Norsk Lærerakademis grunnregler. Forslagene forelegges eierorganisasjonene og representantskapet minst tre - 3 - måneder før det votes i saken

- vedta verdidokumentet som utdyper §§ 1-3
-

Komiteen er på grunnlag av den foreliggende dokumentasjon av den enstemmige oppfatning at NLA BMs styre ikke er institusjonens øverste organ.

Komiteen har også diskutert om spørsmålet om NLA BMs styre er institusjonens øverste organ, er et spørsmål som akkrediteringskomiteen skal ta stilling til eller ikke. Etter komiteens mening forutsetter kriteriene for akkreditering at lovens krav allerede er oppfylt forut for akkrediteringsprosessen. Komiteen har på grunnlag av sine vurderinger kommet frem til en todelt konklusjon på spørsmålet om NLA BM oppfyller akkrediteringskriteriet om styret, avhengig av om spørsmålet om oppfyllelse av loven faller inn under komiteens arbeid eller ikke.

Med hensyn til spørsmålet om styresammensetning, er det komiteens oppfatning at NLA BM har en styresammensetning som tilfredsstillende lovens krav. Når det er sagt, vil komiteen anbefale NLA BM å vurdere styresammensetningen på nytt. Styret har i dag 9 medlemmer hvorav en representant valgt av og blant de fast ansatte og en representant valgt av studentene. Ved å ha et styre med 9 medlemmer, er det etter loven tilstrekkelig med én representant fra hver av gruppene ansatte og studenter. Det innebærer at representanten for de ansatte skal representere både de faglige og de administrativt ansatte. Slik kan styret miste en faglig kompetanse som for eksempel en faglærer kunne tilby.

Den nye loven om styresammensetning bygger på et grunnleggende prinsipp om åpenhet. Komiteen er av den mening at NLA BM bør vurdere å utvide styrerepresentasjonen for ansatte og studenter. Vår begrunnelse for denne anbefalingen er prinsipiell, men vi mener også at større representasjon fra ansatte og studenter vil berike institusjonens øverste ledelse.

Under institusjonsbesøket kom det frem i samtaler med studentene at det var lite kontakt mellom ledelse og studenter i forbindelse med styrearbeid og generell ledelse av institusjonen. Studentene ga også inntrykk av å ha liten interesse for dette. Komiteen mener at et slikt samarbeid er viktig for å utvikle en høyskole, og anbefaler derfor at ledelsen tar initiativ til å organisere et fastere samarbeid med studentene. For å kunne gjennomføre et slikt samarbeid, bør studentene skoles om institusjonens ledelsesstruktur og målsetninger.

6.3. Konklusjon og anbefalinger

Under forutsetning av at det er en del av komiteens mandat å vurdere om NLA BMs styre oppfyller lovens krav om å være institusjonens øverste organ og at komiteens lovanvendelse er korrekt, er det komiteens enstemmige konklusjon at NLA BM ikke oppfyller kravet til akkreditering.

Det er komiteens konklusjon at NLA BM har et styre med representasjon fra ansatte og studenter, og at styrets sammensetning oppfyller lovens krav. Samtidig vil komiteen be institusjonen vurdere en mulig utvidelse av studentenes og de ansattes representasjon.

Hvis komiteen bare skal vurdere styresammensetningen, er det komiteens konklusjon at institusjonen oppfyller styrekriteriet i akkrediteringsforskriften. I tilfelle NOKUT støtter seg til denne siste konklusjonen, vil komiteen anmode NOKUT å avklare nærmere spørsmålet om NLA BMs styre sitt forhold til universitets- og høyskoleloven.

7. Infrastruktur og organisering

Institusjonen skal ha en infrastruktur og organisering for å drive høyere utdanning.

- Institusjonen må være godt organisert og ha personellressurser og fasiliteter som gjør den i stand til å yte god informasjon, gode administrative studenttjenester og studentvelferd.
- Institusjonen må ha egnede arbeidsforhold for ansatte.
- Institusjonen må ha tilstrekkelige og egnede undervisningsrom, undervisningsutstyr, grupperom og arbeidsplasser for studentene.
- Institusjonen må ha tilfredsstillende bygninger, rom og utstyr for sin FoU-virksomhet, samt tilgang til feltområder i den grad virksomheten krever dette.
- Institusjonen skal ha en klar forankring av ledelse og ansvar for undervisningen og FoU-virksomheten.
- Institusjonen skal vise at den er i stand til å utvikle sitt fagpersonale og sin undervisning i samsvar med studentenes behov, fagets og samfunnets utvikling.

7.1 Beskrivelse

Informasjon og administrasjonstjenester

Administrasjons- og servicepersonalet er organisert i fire avdelinger ved NLA:

- Økonomi, IKT, kontoradministrasjon og bygnings- og eiendomsforvaltning, inklusive vaktmester-, renholdstjenesten og kantinevirksomhet, ledet av administrasjonssjefen.
- Kurs- og studieavdelingen ledet av studiesjefen
- Biblioteket ledet av hovedbibliotekar
- Informasjonsavdelingen ledet av informasjonsleder

Studentvelferd

All nødvendig informasjon til studentene blir gitt via It's learning, så som undervisningsprogram, evt. endringer, aktuelle frister for innleveringer, eksamen, sted for eksamen osv. I tillegg er det infoskjerm i vestibylen og oppslagstavler. Kurs- og studieavdelingen har også tilgang til sms-tjeneste.

Studentenes egen organisasjonsstruktur omfatter allmøte, studentutvalg og fagutvalg. NLA BM er formelt medlem av Studentsamskipnaden i Bergen, ved brev fra departementet 14.12.2005. Det betyr at studentene ved NLA har tilgang til de samme velferdsgoder som andre studenter i Bergen. I tillegg har NLA BM en samarbeidsavtale med Sjelesorgsenteret Haraldsplass om samtaletimer for studenter som ønsker det, betalt av høyskolen.

Studentutvalget har eget kontor med egen datamaskin koblet til et eget nettverk for studenter.

Ansattes arbeidsforhold

De fleste ansatte har eget kontor. Noen av de ansatte som er ansatt i prosentstillinger, deler kontor. Kontorene er utstyrt med nødvendig inventar, telefon og egne datamaskiner knyttet til eget nettverk for ansatte. De faglige ansatte utgjør faggrupper på respektive fagområde.

Faggruppen har en fagkoordinator som er kontaktleddet til undervisningsleder. De ansatte har tett kontakt med studentene.

Undervisningslokaler og utstyr

NLA har eget forsknings- og undervisningsbygg som ble reist og tatt i bruk 1976. Bygningen er på fire plan med et samlet areal på 4326 kvadratmeter, og med et tilbygg fra 2002 på 464 kvadratmeter. Bygningsmassen omfatter fem auditorier, 55 kontorer, eget bibliotek med arbeidsplasser for både ansatte og studenter, datarom for studentene, to lesesaler med 100 lesesalsplasser, kapell, kantine og storstue.

Utstyr for FoU-virksomheten er knyttet opp til bibliotekets utstyr og tjenester og til nødvendige dataprogrammer som omfatter; Microsoft Office, statistikkprogram (SPSS, NSD-stat) tekstanalyseverktøy (Nvivo, Bibleworks, Gramcord, Biblewindows, databaseprogram (AskSam), bibliografiprogram (Endnote).

Alle auditorier har audiovisuelt utstyr tilknyttet nettverket for ansatte og internett. Ett auditorium har datamaskiner for opplæring av studenter og ansatte og kan brukes til tilrettelagte eksamener.

Studentene har et eget nettverk, og det er installert et trådløst gjestenettverk i tre etasjer, m. a. i kantine og storstuen. I tillegg har NLA BM et datarom med 27 maskiner og to maskiner i vestibylen. Alle disse maskinene er tilkoblet internett. I november 2005 ble det etablert trådløst nettverk. NLA BM har ansatt en IT-leder og en IT-assistent for å ivareta driften av IKT-systemene.

Forankring av ledelse og ansvar for undervisningen og FoU virksomheten

Rektor er den øverste daglige leder av NLA BMs faglige virksomhet. Under rektor står Kurs- og studieavdelingen som ivaretar den daglige veiledning, administrasjon og oppfølging av undervisningen med studiesjefen som daglig leder. Den daglige faglige ledelse baserer seg på en faglig rådsstruktur som etter organisasjonsstrukturen er knyttet til høyskoleråd, undervisningsråd og læringsmiljøutvalg. Det daglige ansvaret for FoU-virksomheten ligger hos forskningslederen og forskningsrådet.

Forskningsrådet skal i følge sin instruks ”stimulera, koordinera og evaluera forskningen knytt til høgskulen”. Dette organet skal innhente og vurdere forslag til forskningsprosjekter, utarbeide forslag til forskningsprogram og avgi innstilling når det gjelder søknader om forskningspermisjon. (jf vedlegg 7 i søknaden, Forskningen på NLA BM.)

Institusjonen utarbeider hvert år et forskningsprogram som gir oversikt over de faglig tilsattes forskningsprosjekter. Rapporteringen inkluderer både forskning som er under arbeid og rapporter fra forskningsprosjekter og annen publisering.

Undervisningsleder har administrativt ansvar for planlegging og gjennomføring av undervisning og eksamen. Institusjonen har faggrupper/fagkollegiet for hvert av de tre fagområdene bestående av de faglige ansatte. Faggruppen har en fagkoordinator som har en direkte kontakt med undervisningsleder. Verken faggruppe eller fagkoordinator har noen formell status, og de har ingen instruks.

Rektor, studiesjef, undervisningsleder og forskningsleder har instruks. Prorektor sitter som leder for forskningsrådet og har også som rektor sete i høgskolerådet. Ut over dette har prorektor ingen tydelig rolle. Prorektors rolle vil bli tatt opp i styret.

Institusjonens utvikling av fagpersonale, sin undervisning i samsvar med studentenes behov, fagets og samfunnets utvikling

Både utdanningstilbudet, revisjonene av studieplanene og nye studietilbud som er utviklet, dokumenterer et kontinuerlig arbeid med studieplanene for å ivareta både studenttilgangen og studentgjennomstrømningen.

7.2. Komiteens vurderinger

Et hovedpunkt i forskriften for akkreditering som høyskole er at institusjonen skal ha en infrastruktur og organisering for å drive høyere utdanning. Komiteen hadde inntrykk av at de ytre rammevilkårene lå til rette for å drive høyere utdanning ved NLA BM. De administrative tjenestene var på plass og organisert i institusjonen med mellomledere. De ansatte hadde egnede arbeidsforhold med egne kontorer som var plassert sentralt i institusjonen. NLA BM har gode og velutrustede undervisningslokaler. Institusjonen har tilfredsstillende bygninger, rom og utstyr for sin FoU-virksomhet.

Under institusjonsbesøket ble det bekreftet at NLA BM har god studentvelferd. Komiteen vil likevel peke på at den fikk inntrykk av at de studenttillitsvalgte ikke hadde optimale arbeidsforhold, og at institusjonen kunne gjøre mer for å tilrettelegge for studentmedvirkning. Studentene ga generelt uttrykk for å trives meget godt på institusjonen. Studentene ga spesielt uttrykk for at lærerne var lett tilgjengelige for veiledning og samtaler. Komiteen vil likevel stille spørsmål om for mye av studieveiledningen foretas av de faglige ansatte fordi disse er lett tilgjengelige og yter utmerket veiledning, og delvis fordi undervisningslederne ikke klart oppfattes å ha denne rollen. Komiteen vil derfor anbefale at institusjonen ser nærmere på hvordan studieveiledningen skal fordeles mellom faglig-administrativt ansatte og lærerne og om institusjonen har kvalifiserte studieveiledere.

Forankring av ledelse og ansvar for undervisningen og FoU-virksomheten

Gjennom intervjuene erfarte komiteen at det relativt klare bildet en får av organisering og ledelse knyttet til undervisning og forskning gjennom den skriftlige dokumentasjon, ble mer uklart og usystematisk. Under institusjonsbesøket ble det avdekket en rekke manglende forankringer og bindeledd mellom institusjonens sentrale ledelse og det faglige arbeidet ved institusjonen. Det heter i forskriften at institusjonen skal ha en klar forankring av ledelse og ansvar for undervisningen og FOU-virksomheten. I vurderingen av dette punktet legger komiteen vekt på at forankring og ansvar ikke kun skal knyttes til de to oppgavene hver for seg, men også til forbindelsen mellom dem. Kravet om at høyere utdanningsinstitusjoner skal drive forskningsbasert undervisning bør gjenspeiles i måten institusjonen formelt organiseres, styres og ledes på.

NLA BM har enhetlig ledelse i den forstand at rektor er både faglig og administrativ leder, men rektors instruks omhandler hovedsaklig administrative og formelle forhold. Det er vanskelig for komiteen å vurdere i hvilken utstrekning rektor har muligheter til å dekke både faglige og administrative arbeidsoppgaver på en tilfredsstillende måte. Erfaringen fra andre høyere utdanningsinstitusjoner viser at der hvor institusjonens øverste leder har ansvar for

både administrative, økonomiske og faglige oppgaver, er det de to første oppgavene som tar det meste av oppmerksomheten. Ved NLA BM er det også ansatt administrasjonssjef, men da kun med ansvar for deler av administrasjonen. Den formelle og reelle arbeidsfordeling mellom rektor, administrasjonssjef og avdelingsledere fremstår som uklar for komiteen. Det er bl.a. ikke enkelt å få oversikt over hvem som har ansvaret for personalsaker. Samlet fremstår organisasjonskartet for institusjonen som en noe uklar blanding av ledelse og administrasjon.

Ledelse og ansvar for undervisning fremstår like uklart for komiteen. Som det fremgår under punkt 7.1 er den daglige faglige ledelsen basert på en rådsstruktur. Komiteen er tvilende til at en rådsstruktur skal utøve ledelse. Heller ikke vil et råd, som f. eks høgskolerådet, kunne fungere hensiktsmessig på en daglig basis. Det synes også uklart hvem som er faglig ansvarlig for undervisning i tillegg til rektor. Institusjonen har som nevnt faggrupper for de tre fagområdene. Disse faggruppene er ledet av fagkoordinatorer. Både gruppene og fagkoordinatorene fremstår som relativt uformelle organ uten instruksjoner og med bl.a. tildels uklare retningslinjer for oppnevning (fagkoordinatorene). Det daglige administrative ansvaret er lagt til stillinger i studieavdelingen som betegnes som undervisningsledere, men som i første rekke synes å ha ulike saksbehandlingsoppgaver.

Det er få mekanismer ved NLA BM som bidrar til å knytte sammen undervisning på individuelt, faglig og institusjonelt nivå. Organisasjonskartet viser at oppgaver og ansvar for undervisning og forskning er delt både på styrings- og ledelsesnivå. I den strategiske planen er f. eks undervisningsråd, undervisningsledere, studiesjef og IT-leder ansvarlig for fremdrift mht undervisning. For forskning er det forskningsrådet, forskningsleder og høyskolerådet som har dette ansvaret. Rektors ansvar er ikke nevnt, men han har derimot ansvar for internasjonalisering og administrative støttefunksjoner.

Det ble ved institusjonsbesøket gitt flere gode eksempler på hvordan enkelte faglig ansatte integrerte sin forskning i undervisningen og la opp til undervisningsformer som bidro til at studentene fikk innsikt i og erfaring med forskning. For komiteen fremsto imidlertid dette mer som gode individuelle tiltak enn som en systematisert institusjonell praksis.

Komiteens konklusjon er at NLA BM foreløpig ikke har en klar institusjonell forankring av ledelse og ansvar for undervisning, forskning og for koblingen mellom de to oppgavene. Institusjonen bør vurdere tiltak for både å styrke og forankre det faglige arbeidet i styringen, organiseringen og ledelsen av institusjonen. Det må være opp til institusjonen selv å avgjøre hvordan dette best kan gjøres. Komiteen vil allikevel peke på at det ved NLA BM bør være muligheter for en forenkling av de organisatoriske rammene uten at dette i så fall skal svekke ansattes og studentenes demokratiske medvirkning i faglige spørsmål. I tillegg vil komiteen understreke betydningen av at forholdene legges bedre til rette for forskningsbasert undervisning ved institusjonen.

Institusjonen skal vise at den er i stand til å utvikle sitt fagpersonale og sin undervisning i samsvar med studentenes behov, fagets og samfunnets utvikling

Komiteen vurderer at kriteriet er et krav om at institusjonen har systemer som sikrer utvikling av fag og undervisning i samsvar med fagets og samfunnets utvikling. Forskriften oppfylles ikke fullt ut dersom dyktige enkeltpersoner ved institusjonen får denne utviklingen til å skje gjennom uformelle strukturer. Dyktige enkeltindivider og grupper er av avgjørende betydning

for en dynamisk utvikling, men det sikrer ikke at institusjonen som institusjon er i stand til å utvikle sitt fagpersonale og sin undervisning i samsvar med studentenes behov, fagets og samfunnets utvikling slik kriteriet krever.

NLA BM gjennomfører studentevalueringer av undervisningen. Studentevalueringer er et viktig tiltak for å sikre at undervisningen utvikles i samsvar med studentenes behov. Ved NLA BM nyttes imidlertid relativt enkle standardiserte skjema som i liten grad er egnet til å bidra til å bistå det faglige personalet med å utvikle faget og forbedre sin egen undervisning. Evalueringene synes i hovedsak å bli brukt i forbindelse med rektors medarbeidersamtaler med personalet, og det fremkommer ikke at de brukes systematisk som innspill i en vurdering av om undervisningen utvikles i samsvar med studentenes behov.

Det var få eksempler på andre former for evaluering, f.eks. underveisevalueringer. De fokuserer i hovedsak på studentenes tilfredshet med ulike sider ved undervisningen og sier lite om behovet for forbedringer knyttet til deres læring.

Studentene ga i intervjuet uttrykk for at de faglige ansatte ga god veiledning i løpet av studiet, og at det i den forbindelse var rom for tilbakemeldinger både av faglig art og innspill i forhold til undervisningen. Slike uformelle kanaler for dialog og tilbakemelding er av stor verdi, men de kan ikke erstatte institusjonens ansvar. Komiteen vil anbefale at NLA BM gjennomgår sin bruk av studentevalueringer, utformingen av disse og hvordan de på en bedre og mer bevisst måte kan brukes for å sikre at institusjonen utvikler sitt fagpersonale og sin undervisning i samsvar med studentenes behov. Ved den kontinuerlige vurderingen av studentevalueringene som finner sted, er det av stor betydning at samtlige grupper ved institusjonen deltar. Studentene må her sikres reell innflytelse både ved utforming av evalueringene og ved vurdering av resultatene.

Fagpersonalet er de som må stå for fagets utvikling, men institusjonen må vise at den har en infrastruktur som legger til rette for og følger opp at dette skjer. Dette innebærer blant annet at fagpersonalet må ha rimelig tid og ressurser til faglig oppdatering, forskning og muligheter for å delta i nasjonale og internasjonale nettverk. Fagpersonalet må videre ha mulighet for å videreutvikle sin undervisning i tråd med fagets utvikling. Institusjonen må ha et system som motiverer fagpersonalet og sikrer at mulighetene nyttes. Forskningens frihet og forskningsbasert undervisning er her av avgjørende betydning.

Komiteen har merket seg at faggruppene og fagkoordinatorene ikke har noen formell status i organisasjonen. Dette vurderes som en svakhet i forhold til å sikre at institusjonen utvikler sitt fagpersonale i samsvar med fagets utvikling. Komiteen anbefaler at NLA BM vurderer å endre sin organisasjon på dette området.

NLA BM oppgir selv å ha en høy forskningsressurs. Gjennom intervjuene kom det frem at denne ressursen i praksis nyttes til mange andre aktiviteter slik at den reelle forskningsressurs er langt lavere. Dette vises også gjennom en lav publiseringsaktivitet av forskningsresultater. Det vises her til vurderingene under punkt 3. Dersom institusjonen skal sikre at fagpersonalet utvikles i samsvar med fagets utvikling, er det nødvendig at den reelle forskningsressursen gir rom for dette. Det er videre viktig at institusjonen har et resultatvurderingssystem også i forhold til forskning.

Institusjonen skal vise at den er i stand til å utvikle sitt fagpersonale og sin undervisning i samsvar med samfunnets behov. Komiteen ser at dette kravet kan defineres på ulike måter. Samfunnets behov kan i enkelte tilfeller dekkes ved at institusjonen definerer sin rolle til å være en motkulturfaktor, i andre tilfeller kan den defineres til å forberede studentene til å leve i en usikker, risikofylt og kompleks verden. Institusjonens evne til å fange opp samfunnets behov både i forhold til grunnopplæring, etter- og videreutdanning samt utviklings- og forskningsoppgaver i samsvar med samfunnets behov, dekkes også av dette kravet.

NLA BM uttrykker gjennom sine grunnregler at institusjonen har som formål å fremme kristen oppdragelse og undervisning i hjem, kirke og skole og at basis for denne verdiformidlingen er den kristne tro slik den er uttrykt i Den Hellige Skrift og Den norske kirkes evangelisk-lutherske bekjennelse. Komiteen legger til grunn at dette også er et uttrykk for institusjonens vurdering av samfunnets behov, og at dette ligger til grunn for institusjonens utvikling av sitt fagpersonale og sin undervisning. Komiteen finner at denne delen er godt dokumentert i NLAAs grunnregler.

NLA BM dokumenterer ikke at de har et system for å kartlegge samfunnets etterspørsel i forhold til grunnopplæring, etter- og videreutdanning. Komiteen fikk imidlertid gode tilbakemeldinger fra brukere av institusjonen gjennom intervjurunden når det gjelder NLA BMs evne og vilje til å utvikle og tilby både etter- og videreutdanning samt felles utviklingsprosjekter. Tilbakemeldingene var svært positive både fra brukere som representerte utdanningssektoren og den kirkelige sektor. Komiteen vurderer det derfor slik at det er en god kommunikasjon med institusjonens brukere og en høy grad av lydhørhet for deres behov. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om dette i for høy grad er avhengig av enkeltpersoner og om dette mangler en tydelig forankring i institusjonen. NLA BM bør gjennomgå sine rutiner for kontakt med samfunnet med sikte på å utvikle gode dokumenterbare rutiner også for denne samhandlingen.

7.3. Konklusjon og anbefalinger

Komiteen mener at NLA BM i dag har personellressurser og fasiliteter som gjør den i stand til å yte god informasjon, og den har gode administrative studenttjenester og studentvelferd. Institusjonen har også egnede arbeidsforhold for de ansatte.

Undervisningsrom, undervisningsutstyr, grupperom, arbeidsplasser for studentene og bygninger oppfyller forskriftens krav. Komiteen vil likevel peke på at institusjonen bør vurdere en mulig utvidelse av antall undervisningsrom.

Det er komiteens mening at NLA BM har en rekke manglende forankringer og bindeledd mellom institusjonens sentrale ledelse og det faglige arbeidet ved institusjonen.

De samme innvendingene gjelder også for forankringen av FoU-virksomheten. Ansvaret for denne virksomheten er lagt til et rådsorgan (forskningsrådet) som synes å ha en svak formell plassering i organisasjonen og med få eller ingen reelle virkemidler. Komiteen kan heller ikke se at det fremmer forskningen å legge ansvaret for forskning til en deltidsstilling som forskningsleder, uansett innehaverens solide kvalifikasjoner. NLA BM synes å ville legge større vekt på strategisk viktig forskning for institusjonen. Det var imidlertid uklart for komiteen hvordan slik forskning skulle styres og organiseres ved institusjonen.

Komiteen vurderer det slik at det gjenstår en del arbeid før NLA BM i tilstrekkelig grad har utviklet gode nok systemer som sikrer at den er i stand til å utvikle sitt fagpersonale og sin undervisning i samsvar med studentenes behov, fagets og samfunnets utvikling. Komiteen ser likevel at det foregår en utvikling av personalet og undervisningen som tar hensyn både til studentenes behov, fagets og samfunnets utvikling. Komiteen vil anbefale NLA BM fortsetter å utvikle systemer som sikrer dette.

Komiteen har vært i tvil om NLA BM oppfyller alle sidene ved denne delen av forskriften. Når komiteen likevel konkluderer med at institusjonen har en infrastruktur og organisering for å drive høyere utdanning, skyldes det først og fremst at komiteen under institusjonsbesøket observerte en institusjon som fungerte og som arbeidet med å videreutvikle seg. Når det er sagt, vil komiteen understreke at institusjonen bør vurdere omfattende endringer og forbedringer både i infrastrukturen og organiseringen. Komiteen har funnet flere åpenbare mangler i forankring av både ledelse og ansvar knyttet til undervisning og FoU-virksomhet.

D) KONKLUSJON OG ANBEFALINGER FOR VIDERE UTVIKLING

Komiteen har i sine vurderinger tatt utgangspunkt i at de prinsipielle spørsmålene om private utdanningsinstitusjoner med eksplisitt kristent verdigrunnlag, deres plass og godkjenning i den norske utdannings- og forskningssektoren, er avklart i og med ny felles lov og akkrediteringene av Det teologiske Menighetsfakultet som vitenskapelig høyskole og Diakonhjemmets høyskole som høyskole. Komiteen har derfor konsentrert sin vurdering om hvordan NLA BM som utdannings- og forskningsinstitusjon kommer til rette med NOKUTs forskrifter av 5. mai 2003.

Det er komiteens samlede oppfatning at NLA BM fremstår som en interessant og spennende høyskole. Institusjonens høye faglige kompetanse, og sammensetningen av mastergradsstudier i kristendomskunnskap og pedagogikk kombinert med bachelorstudier i interkulturell forståelse, gjør NLA BM til en unik og viktig utdannings- og forskningsinstitusjon.

Komiteen har i sine vurderinger gitt en rekke påpekninger og anbefalinger til forbedringer og videreutvikling av NLA BM som utdannings- og forskningsinstitusjon. Disse er anført i delpunktene og begrunnet i vurderingspunktene. Blant disse anbefalingene vil komiteen spesielt peke på viktigheten av å forbedre deler av infrastrukturen og organiseringen av undervisning og FoU-virksomheten (jf punkt 7.2 i komiteens rapport). Denne anbefalingen er begrunnet med at komiteen har funnet svakheter i forankringen av undervisning og forskning, og manglende organisatoriske bindeledd mellom institusjonens sentrale ledelse og det faglige arbeidet.

Det er komiteens konklusjon etter å ha gjennomgått alle forskriftens kriterier at NLA BM i tilstrekkelig grad oppfyller alle kriteriene med unntak av kriteriet som omhandler institusjonens styre (jf punkt 6 i komiteens rapport). Under forutsetning av at det er en del av komiteens mandat å vurdere om NLA BMs styre oppfyller lovens krav om å være institusjonens øverste organ og at komiteens lovanvendelse er korrekt, er det komiteens enstemmige konklusjon at NLA BM ikke oppfyller kravet til akkreditering. Komiteen har i sin vurdering lagt til grunn at en ikke bare skal vurdere om NLA BM har et styre med representasjon fra ansatte og studenter, men også om styret er institusjonens øverste organ i lovens forstand. Selv om NLAs grunnregler sier at dette styret er NLA BMs øverste organ, har komiteen ved gjennomgang av organiseringsstrukturen for NLA og NLA BM funnet at NLA BMs styre ikke er øverste organ (jf punkt 6.2 i komiteens rapport). På dette grunnlag konkluderer komiteen enstemmig med at NLA BM ikke oppfyller kravene til akkreditering som høyskole.

Hvis det er NOKUTs oppfatning at komiteen bare skal vurdere styresammensetningen, er det komiteens konklusjon at institusjonen oppfyller styrekriteriet i akkrediteringsforskriften. I tilfelle NOKUT støtter seg til denne siste konklusjonen, vil komiteen anmode NOKUT å avklare nærmere spørsmålet om NLA BMs styre sitt forhold til universitets- og høyskoleloven.

E) VEDLEGG 1

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende personer:

Student Merethe Grace-Elsie Maberg, Høgskolen i Oslo

Utdanningsdirektør Karen Junker, Fylkesmannen i Aust-Agder

Professor Hanne Foss Hansen, Institut for Statskundskab, Københavns universitet

Direktør Svein Møthe, Høgskolen i Buskerud

Professor Sverre Dag Mogstad, Det teologiske menighetsfakultetet (komiteens leder)

Komiteens mandat

Vedtatt av NOKUTs styre 29. mars 2006.

Oppgaven til sakkyndig komité er, med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 og Kunnskapsdepartementets forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler av 8. september 2005, å:

1. Vurdere om Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier tilfredsstillende alle standarder og kriterier til akkreditering som høyskole.
2. Begrunne sine vurderinger og gi en entydig konklusjon i en skriftlig rapport.
 - Rapporten skal ha vurderinger som institusjonen kan bruke i sitt videre utviklingsarbeid.
 - Rapporten skal kvalitetssikres før den avgis.
3. Avgi rapport til NOKUT.

Det formelle vurderingsgrunnlaget til komiteen er:

- Forskrift om kriterier for akkreditering institusjoner og standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høgre utdanning vedtatt av NOKUT 05. mai 2003.

Komiteens vurdering baseres på følgende materiale:

- Institusjonens søknad og annet relevant skriftlig materiale som NOKUT og/eller komiteen anser som nødvendig for vurderingen.
- Komiteens erfaringer fra institusjonsbesøk.

Oppdraget avsluttes med NOKUTs vedtak.

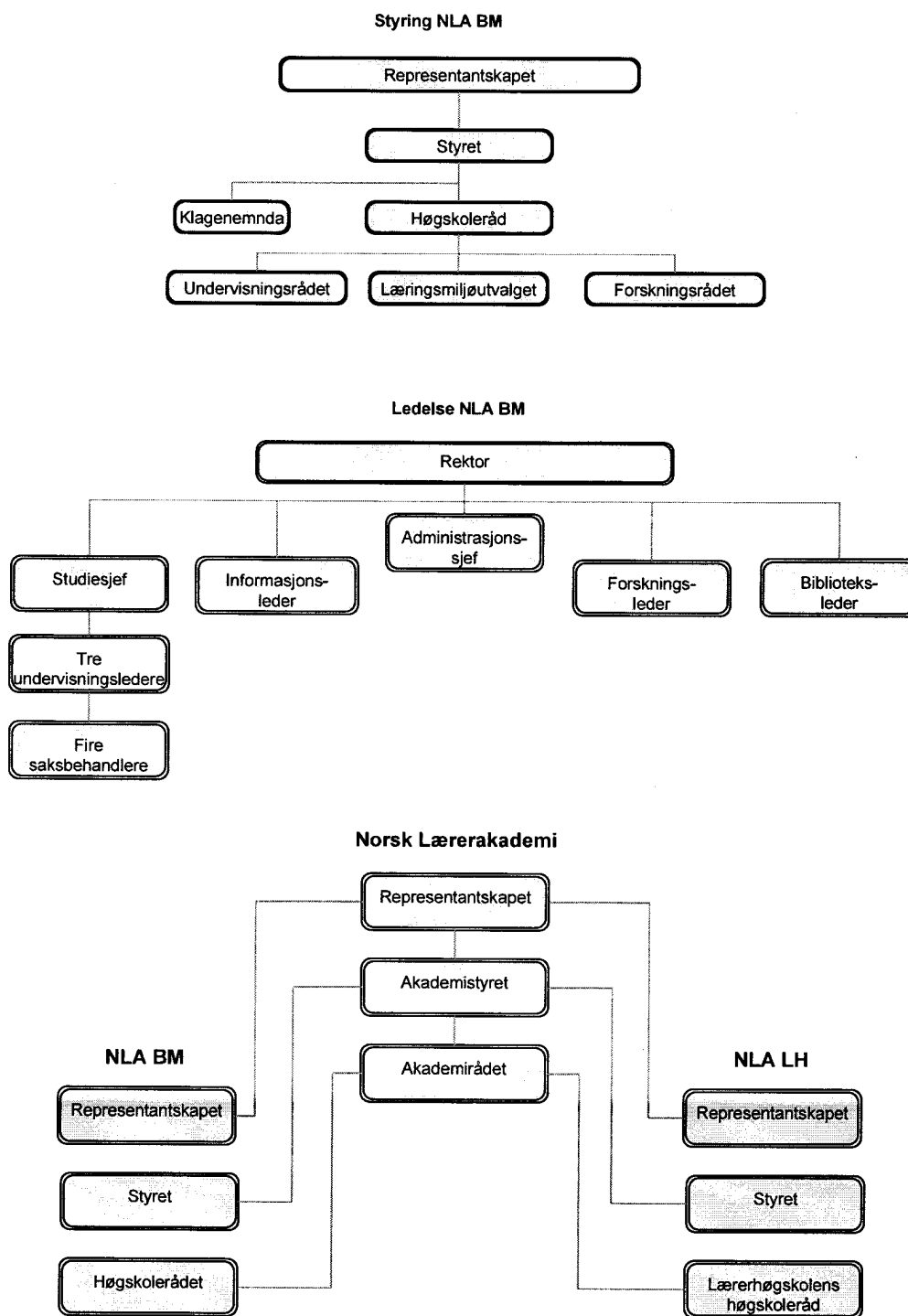
VEDLEGG 2

Program for institusjonsbesøket

Tid	Tema	Deltakere
Onsdag 7. juni	NLA BM (Bergen)	
10.00 – 11.00	Komiteen samles	
11.00 – 12.00	Møte med ledelsen	<i>Rektor, prorektor, administrasjonssjef, studiesjef og informasjonsleder.</i>
12.15 – 13.30	Intervju med studenter	<i>6 studenter fra de ulike fagområde (kristendomskunnskap, pedagogikk, interkulturell forståelse), og er i ulike studieløp. Det var tatt hensyn til alders- og kjønnsfordeling.</i>
13.30 – 14.15	LUNSJ og arbeidsmøte for komiteen	
14.15 – 15.00	Intervju med studenter (tillitsvalgte)	<i>4 tillitsvalgte.</i>
15.15 – 16.00	Intervju – medlemmer av styret	<i>Styreleder og to styrerepresentanter.</i>
16.15 – 17.00	Besiktigelse av infrastruktur.	<i>Representanter fra bibliotek, driftstjeneste, pedagogisk konsulent</i>
Torsdag 8. juni	NLA BM (Bergen)	
08.30 – 09.00	Komiteen samles	
09.00 – 10.00	Intervju – faglig ansatte	<i>5 faglig ansatte fordelt på fagområdene, samt internasjonal koordinator.</i>
10.15 – 11.15	Intervju – faglig ansatte	<i>5 faglig ansatte fordelt på fagområdene.</i>
11.30 – 12.30	Intervju med faglig ledelse	<i>Undervisningsleder, fagkoordinator og forskningsleder.</i>
12.30 – 13.30	LUNSJ og arbeidsmøte for komiteen	
13.30 – 14.45	Intervju med sentrale samarbeidspartnere	<i>3 samfunnsrepresentanter og sentrale samarbeidspartnere.</i>
14.45– 15.15	Komiteen samles	
15.15 – 16.15	Avsluttende møte med ledelsen – spørsmål og avklaring	<i>De samme som ble intervjuet første dag, samt forskningsleder.</i>
16.15 – 17.15	Oppsummering for komiteen	

VEDLEGG 3

Organisasjonskart

Kommentar til rapport fra sakkyndig komité

1. Styringsstrukturen ved NLA BM

Under avsluttende punkt D) heter det i rapporten (s. 33): *Det er komitéens konklusjon etter å ha gjennomgått alle forskriftens kriterier at NLA BM i tilstrekkelig grad oppfyller alle kriteriene med unntak av kriteriet som omhandler institusjonens styre (jf punkt 6 i komitéens rapport).*

NLA BM ble meget glad for konklusjonen i første del av setningen, og tilsvarende uroet over den siste. Dette fordi det den 26. okt. 2005 ble avholdt et ekstraordinært representantskapsmøte for å bringe grunnregler og styrets fullmakter i full overensstemmelse med ny universitets- og høyskolelov. En eventuell uoverensstemmelse mellom grunnregler og lov har derfor vært uintendert.

Sakkyndig komité utreder spørsmålet fra s. 23 ff i rapporten. Grunnreglene fra okt. 2005 slo fast at styret ved NLA BM er høyskolens øverste organ. Men beleggene som skal underbygge de sakkyndiges konklusjon er – med unntak av selve vedtaket om nye grunnregler – fra tiden før disse ble vedtatt. Det gjelder især henvisning til studiehåndbokens (s. 11) formuleringer om forholdet til departementet. Disse var ikke gjeldende da institusjonsbesøket fant sted (juni 2006).

Det står likevel klart for oss at komitéen peker på at NLA har videreført en ”overbygning” i form av et felles representantskap og akademistyre, som både er nødvendig og tilslørende for de faktiske forhold (men som kan forklares historisk, nemlig til de behov man hadde ved opprettelsen av NLA Lærerhøgskolen i 1996). Selv om dette ikke skulle være i strid med overordnet lov, se argumentasjon og konklusjon i den juridisk utredningen, vedlegg 1, og dokumentasjon, vedlegg 2, ble det derfor likevel umiddelbart tatt initiativ til å sammenkalle representantskapet på nytt. Det skjedde 25. okt. 2006. Her vedtok man å legge ned det felles representantskap og akademistyre fra dags dato, og nye grunnregler, vedlegg 3, ble vedtatt for NLA BM. Tilsvarende vedtok man nye grunnregler for NLA Lærerhøgskolen.

Konklusjonen fra sakkyndig komité hviler på en dobbel usikkerhet (mandat og lovtolkning). Selv om de formelle spørsmålene knyttet til komitéens vurdering av styringsstrukturen ved NLA BM, med de konsekvensrike følger denne vurderingen kunne ha for søknad om akkreditering, nå er besvart og oppklart i og med nedleggelsen av felles representantskap og akademistyre, så vedlegges likevel den juridiske utredningen. Vi tror denne kan være et viktig bidrag når man vurderer betydningen av ”overordnet myndighet” generelt i utdanningssystemet, og spesielt i lys av lovens tilbakeholdenhet med å detaljbestemme denne for privat sektor.

2. Kommentar til rapportens *Konklusjon og anbefalinger* under de enkelte akkrediteringskriterier.

Under punkt B) (Sammendrag og tilråding, s. 4) i den sakkyndige komitéens rapport heter det, for det som ikke angår styringsstrukturen: *Komitéens samlede oppfatning er at Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier fremstår som en interessant og spennende institusjon. Den er en unik og viktig utdannings- og forskningsinstitusjon med sin sammensetning av studier i kristendomskunnskap og pedagogikk kombinert med bachelorgradsstudier i interkulturell forståelse. Institusjonen har høy faglig kompetanse på sine områder.*

Vi er glad for denne anerkjennelsen, og vil kort kommentere noen av merknadene både av positiv og kritisk art, som knytter seg til kriteriene for akkreditering.

1. Primærvirksomhet

Det er tilfredsstillende at komitéen innledningsvis i sine vurderinger (s. 8) skriver: *Komitéen er av den oppfatning at de prinsipielle spørsmålene om private utdanningsinstitusjoner med eksplisitt kristent verdigrunnlag sin plass og godkjenning i den norske utdannings- og forskningssektoren, er avklart i og med ny felles lov og akkrediteringene av Det teologiske Menighetsfakultet som vitenskapelig høyskole og Diakonhjemmets Høgskole som høyskole.*

Etter hovedkonklusjonen under 1.3 (s. 9) gir komitéen oss tre anbefalinger. Den siste, om ressurser og organisering av forskning, vil vi kommentere under "Infrastruktur og organisering" (pkt. 7).

a. Den første anbefalingen er at NLA BM videreutvikler og gjennomtenker sin plass og rolle i sektoren og åpner seg for samarbeid. Den kommer som en konsekvens av påstanden om at NLA BM "på mange måter" fremstår noe isolert, både nasjonalt og internasjonalt.

Vi tar til etterretning at dette er komitéens inntrykk, men knytter noen merknader til påstanden. Det er tre fagmiljøer ved NLA BM. For pedagogikk finnes det ikke private høyskoler på vårt nivå. Vi er derfor helt avhengig av kontakt med statlige institusjoner, og bygger stadig ut denne kontakten.

Et av tiltakene i denne forbindelsen er en forskerskole – initiert av UiB – der de fleste pedagogiske fagmiljøene på Vestlandet deltar. Høyskolen er medlem av *Nasjonalt fagråd for utdanningsvitenskap*, forskningsstiftelsen *KIFO* og forskernettverket *Selskapet for norsk utdanningshistorie*. Enkeltansatte er medlemmer av ulike nettverk og organisasjoner. En av dem er for tiden styremedlem i *European Network for Improving Research and Development in Educational Leadership and Management*, og en annen er daglig leder for redaksjonen av tidsskriftet *Phenomenology and Practice*. Tidligere har en av de ansatte sittet i redaksjonen til to andre internasjonale fagtidsskrifter. Én sitter i en ekspertgruppe for *China International Institute of Education Research*.

Våre stipendiater og andre av de ansatte følger doktorgradsopplæringen ved UiO, UiB, NTNU og MF. Noen av våre ansatte brukes som veiledere for doktorgradskandidater og opponenter ved disputaser ved UiO, NTNU og UiB. NLA BM var en av institusjonene som Norges Forskningsråd tok med i evalueringen av de pedagogikkfaglige forskningsmiljøene, og deretter inviterte til å sende søknad om videre satsing innen faget. Det er nylig gjort. NLA BM er også nylig tildelt midler fra *Senter for internasjonalisering i utdanningen* (SIU). Ansettelser de senere år, ikke minst i IKF-faget, har styrket våre kontaktnett betraktelig.

b. Vi er glad for påpekningen av mulighetene som et mer organisert samarbeid med NLA LH kan gi. Så langt har vi ikke høstet det vi burde av synergi-effekter, verken når det gjelder de fag vi har internt, eller i samarbeid med den andre høyskolen. Denne høsten arbeider en komité med dette siste, og noen konkrete anbefalinger foreligger allerede.

2. Studietilbud

Etter hovedkonklusjonen under 2.3 (s. 16) gir komitéen også her noen anbefalinger. Den første er at institusjonen bør gjennomtenke hva som ligger i uttrykket forskningsbasert undervisning på de ulike programnivåene. Anbefalingen tas til følge. Forskningsrådet har annonsert et internt seminar for faglig ansatte, der disse problemstillingene blir løftet fram. Det er imidlertid ikke uten videre gitt at vi forstår hva komitéen selv legger i begrepet, eller at det er universell enighet om det. I alle fall har komitéens vurderinger ført til intern debatt ved NLA BM.

Vi ønsker nok ikke å tone ned formidlingsvirksomheten vår, men leter etter stimuleringsiltak for å styrke forskningen.

Det overrasker noe at komitéen hevder at "i praksis rekrutteres sensorer fra et veldig trangt miljø når det gjelder kristendomskunnskap, der de i hovedsak hentes fra Det teologiske Menighetsfakultet, og interkulturell forståelse der sensorer hentes fra Mediehøgskolen Gimlekollen". Dette er ikke vår vurdering av disse miljøene, men vi er også saklig uenig i påstanden. For kristendomskunnskap ble det i 2004 benyttet 12 sensorer fra 10 ulike institusjoner, og i 2005 var tallene 19 sensorer fra 11. I tillegg til de teologiske institusjonene som vi naturlig nok rekrutterer sensorer fra, benyttet vi sensorer fra UiB, HiB, UiS og Høgskolen i Volda.

Anbefalingen om å bedre de organiserte muligheter for faglig utviklingsarbeid vil vi ta til følge. Temaet har vært en gjenganger i diskusjoner ved institusjonen etter at rapporten forelå. En like stor utfordring er det å initiere høgskolepedagogiske tiltak. Men saken blir satt på dagsordenen.

3. FoU

Etter hovedkonklusjonen under 3.3 (s. 18), understreker komitéen at NLA BM snarest bør gjennomføre tiltak med sikte på å styrke forskning og forskningspublisering – samt internasjonaliseringen i forskningen.

Det er laget et omfattende notat til forskningsrådet om dette etter at rapporten forelå. Flere tiltak er foreslått, bl.a. insentiver. Samtidig har det dette semesteret skjedd positive ting, bl.a. initiativ til samarbeid med UiB (under psykologisk fakultet), UiO (PFI), samt en omfattende søknad om støtte til institusjonsbaserte forskningsprosjekter mv. Tre kandidater innenfor teologi har disputert det siste året (ved MF, NTNU og UiB), og noen forventes å levere i nærmeste framtid, både innen pedagogikk og teologi.

Vi henleder NOKUTs oppmerksomhet på rammebetingelsene vi arbeider under. De siste 20 år har vi kun fått statlige midler til én – 1 – stipendiat. Det er altså ”egne” midler som er brukt til en i realiteten sterk satsing på forskning. ”På papiret”, som komitéen skriver, ligger forskningsressursen for faglig ansatte på nivå med vitenskapelige høgskoler og universitet, og altså langt høyere enn statlige høgskolers nivå.

Kommentarene om lite publisering er helt korrekte. Dette arbeides det med, og noe kan gjøres ved en sterkere kritisk vurdering av hvor arbeidene publiseres. Det tar nok noe tid å tilpasse seg kriteriene for hva som registreres - og hvor.

4. Personale og kompetanse

Etter hovedkonklusjonen under 4.3 (s. 21), anbefaler komitéen oss å styrke det faglige utviklingsarbeidet blant annet ved å vurdere bruk av post.doc.- og professor II-stillinger, og ved å opprette flere stipendiatstillinger.

Det siste året er to førsteamanuenser gitt arbeidsvilkår på post.doc.-nivå (etter de nye forskriftene kan vi ikke, siden vi ikke tildeler dr.grad, formelt operere med denne tittelen), med sikte på videre habilitering. Videre forsøker vi å få plass til en eller to prof. II-stillinger på 2007-budsjettet. Når det gjelder tidligere stipendiat, vil hovedfokus være å legge til rette for at disse kan få levert avhandlingene til vurdering.

Tilsettingsreglementet har ikke fungert lenge, og vi vil vurdere erfaringene med det på et senere tidspunkt.

5. Fagbibliotek

Komitéens konklusjon (s. 22) er entydig positiv. I tillegg til baser og søkeprogram som rapporten redegjør for, kan det opplyses at det nå også er gjort vedtak om å abonnere på *OCLC*, *Atla religion database* og *End Note*.

6. Representasjon i styre og utvalg

Det er komitéens konklusjon at styrets *sammensetning*, og dermed akkrediteringskriteriet, oppfyller lovens krav. De vurderinger som likevel gjør at anbefalingen blir negativ, knytter seg til at de to NLA-høgskolene har hatt et felles representantskap (i tillegg til de egne) og et akademistyre, som forberedte møtene i det felles representantskap. Dette er det redegjort for innledningsvis, samt i de omtalte vedlegg. Den juridiske vurderingen støtter ikke komitéens forståelse av lovens krav.

NLA BM søkte om akkreditering da Privathøgskoleloven fortsatt var gjeldende. Etter at den oppdaterte søknaden ble sendt i 2005 og ny, felles lov ble vedtatt, ble det gjort et samvittighetsfullt arbeid for å bringe grunnreglene, og dermed styringsstrukturen, i overensstemmelse med lovens krav.

Vi skal ikke beklage oss over de prosesser vi har måttet sette i gang på grunn av komitéens vurderinger, men hadde gjerne sett at både mandat og lovforståelse hadde blitt avklart i en forutgående eller parallell prosess. Fra NLA BMs side har intensjonen hele tiden vært å oppfylle lovens krav. Vi håper derfor at det tas hensyn til at det nå er ryddet opp i spørsmålene – enten nå opprydningen var (juridisk) nødvendig eller ikke.

7. Infrastruktur og organisering

Vi registrerer at det er dette kriteriet som etter komitéens oppfatning stiller institusjonen overfor de største utfordringene. Forbedringspotensialet, slik vi oppfatter komitéen, ligger i stikkordene ”forankring av ledelse og ansvar for undervisningen og FoU-virksomheten”.

Vurderingen tas til etterretning. Mange av problemstillingene synes å møtes i en bestilling om å klargjøre og formalisere de faglige koordinatorenes og faggruppenes ansvarsområde, og deres relasjon til undervisningsledelse og administrasjon. Noe av dette har vært påpekt i rektors kvalitetsrapport til styret de to årene ny organisasjonsstruktur har fungert. I forlengelsen av sakkyndig komité’s rapport, ble en arbeidsgruppe nedsatt med følgende mandat:

Komitéen vert beden om å koma med konkrete tilrådingar til å fastsetja ansvarsområde og oppgåver for faggruppene og dei faglege koordinatorene. Komitéen vert også beden om å peika på nærskylde saksområde, som det – som ein konsekvens av dette – må arbeidast vidare med.

Komitéen leverte sin innstilling til rektor, som forberedte vedtak i høgskoleråd og styre, se vedlegg 4. Vedtaket gir faggruppene en plass i rådsstrukturen, definerer deres oppgaver og faglig koordinators rolle, også som faglig overordnet undervisningslederne. Som en følge av dette vil instruks for de øvrige råd bli gjennomgått med det første.

Det er ikke alt i sakkyndig komité’s vurdering vi kan slutte oss til; det gjelder f. eks. det som sies om ansvar i personalsaker.

Forskningsleder er fra dette høstsemesteret i praksis fritatt for undervisning (stilling som leder og egen forskning utgjør ca 90 % av full stilling), og stillingen er tydeliggjort som en del av *ledelsen*. Vi slutter oss til kommentaren om at ledelse ikke kan forankres (eller utøves) i et råd, og mener at det heller ikke svarer til praksis ved NLA BM.

Kapittel 7 i rapporten blir drøftet i både formelle og uformelle fora ved institusjonen. Noen oppfølgende grep er tatt, som vist ovenfor. Men komitéens vurderinger vil følge oss som en referanse og diskusjonspartner i lang tid, når vi drøfter tiltak og nye måter å møte utfordringer på.

3. Avslutning

NLA BM er en liten institusjon i utdanningsamfunnet. Men den er – etter nasjonal målestokk – stor innenfor de tre fagområdene kristendomskunnskap, pedagogikk og interkulturell forståelse. Vår selvforståelse er ikke at vi er en nisje-høgskole. Her utdannes kandidater som i hovedsak har den offentlige barnehage, skole og kirke som framtidig arbeidsplass. Årlig uteksamineres ca 550 ”sekstipoengs ekvivalenter”. De som kurses arbeider både i statlige/kommunale og private institusjoner. Ekspansjonen de senere år har særlig kommet i

ledelsesutvikling innen den offentlige skolen. Samtidig er det etablert et kompetansesenter som prøver å imøtekomme nye satsingsområder i Den norske kirke.

Vi tror at sakkyndig komité har sett noe vesentlig, når de bak manglene finner en høgscole som "fungerer" – slik det flere ganger uttrykkes. Det svarer til det som vi streber etter i det daglige, nemlig å være tjenesteorienterte og studentfokuserte. Derfor setter vi også pris på at komitéen i siste avsnitt under pkt C (s. 32) skriver at "*komitéen under institusjonsbesøket observerte en institusjon som fungerte og som arbeidet med å videreutvikle seg*". De kritiske merknader som følger deretter er dels kommentert ovenfor, og tas med i det videre arbeidet ved NLA BM.

Bergen 3. november 2006

Egil Morland
rektor